

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
за 2023 рік**

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
за 2023 рік**

1. ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ І ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1.1. Концептуальна основа фінансової звітності

Концептуальною основою консолідованої фінансової звітності Групи за 2023 рік, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції офіційно оприлюдненій станом на 31 грудня 2023 року на веб-сайті Міністерства фінансів України

https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718.

Датою оприлюднення МСФЗ на сайті Міністерства фінансів є 03.01.2024 року.

1.2. Інформація про групу компаній

Станом на 31.12.2023 р. група компаній (далі Група) включала:

Материнська компанія – **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»**

Дочірня компанія - **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС- ЖИТТЯ»**

Номінальна вартість акції дочірньої компанії становить – 100 грн.

Неконтрольована доля учасника у капіталі дочірньої компанії становить 0,01%.

1.3. Інформація про учасників групи

Материнська компанія

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»:

Найменування Товариства повне	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» є правонаступником Акціонерного товариства закритого типу «Страхова компанія «СКАЙД-ДОНБАС», Закритого акціонерного товариства «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕССТРАХУВАННЯ», яке згідно з рішенням Загальних зборів Товариства від 09.04.2007 р. перейменоване в Закрите акціонерне товариство «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС», яке рішенням Загальних зборів Товариства від 29.09.2009 р. перейменоване в ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС», яке згідно Загальних зборів Товариства від 11.12.2023 р. перейменоване в АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
Найменування Товариства скорочене	СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
Код ЄДРПОУ	20344871
Дата державної реєстрації	15.12.1993
№ свідоцтва про державну реєстрацію (перереєстрацію)	Серія А01 № 726053
Орган, який видав свідоцтво	Шевченківська районна у місті Києві державна адміністрація
Дата внесення останніх змін до установчих документів	Загальними зборами Товариства Протокол № 61 від 13.12.2023 року було затверджено нову редакцію Статуту АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

	«СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» (реєстраційний номер справи 107400212528).
Реєстрація фінансової установи	реєстраційний номер 11101201 згідно Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 24.06.2004 №1224. Серія і номер свідоцтва СТ № 342 від 21.08.2004
Місцезнаходження (у відповідності з реєстраційними документами)	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Місцезнаходження фактичне	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Телефони, електронна адреса	044 277 21 61, info@bbs.ua
Адреса сторінки в мережі Інтернет	http://www.bbs.ua
Поточний рахунок у гривнях	рах.UA533004650000000265023021590 в АТ "Ощадбанк" у м. Києві, МФО 300465
Види діяльності згідно КВЕД : 65.12 65.20 66.21 66.22	Інші види страхування, крім страхування життя Перестрахування Оцінювання ризиків та завданої шкоди Діяльність страхових агентів, брокерів
Інформація про відокремлені структурні підрозділи	43 відділення
Статутний капітал, тис.грн.	51 400
Акціонери	Акціонерами товариства є: - ПАТ «ЗНВКІФ «КАСКАД – ІНВЕСТ» - 49,900039% статутного капіталу; - Буряк Олександр Васильович фізична особа – резидент України - 25,00% статутного капіталу ; - Буряк Сергій Васильович фізична особа – резидент України - 25,00% статутного капіталу; - Устименко Андрій Володимирович фізична особа – резидент України - 0,099960% статутного капіталу
Середня кількість працівників	211
Остання дата публікації (оприлюднення) фінансової звітності. Назва друкованого органу, наклад	05.12.2023 сайт НКЦПФР http://www.stock-market.gov.ua Сайт Товариства http://www.bbs.ua
Дата затвердження консолідованої фінансової звітності за 2023 рік Керівництвом Групи (із застосуванням МСФЗ 17)	21 травня 2024 р.
Орган, що затвердив звітність	Правління
Дати проведення зборів акціонерів	В звітному періоді 2023 рік відбулися 28 квітня 2023 року річні загальні збори акціонерів (Протокол № 60 від 28.04.2023 року) та 11 грудня 2023 року позачергові загальні збори акціонерів (Протокол № 61 від 13.12.2023 року)
Особи, відповідальні за фінансово- господарську діяльність у звітному періоді	Голова правління Красноручський П.В. Протокол позачергових загальних зборів акціонерів №54 від 12.12.2019р., Наказ № ПЗ 1212-19/01 від 12.12.2019 р. Головний бухгалтер Слободяник В.М. Наказ № ПЗ 3004-20/03 від 30.04.2020 р.
Дата та термін сплати дивідендів	Згідно статуту
Товариство є учасником наступних професійних громадських об'єднань	Моторно-транспортне страхове бюро України (МТСБУ), Ядерний Страховий Пул України, Аграрний страховий пул (є однією з засновників

	Аграрного Страхового Пулу України), Асоціація «Аеропорти України» цивільної авіації, Асоціація митних брокерів України, Всеукраїнська асоціація автомобільних імпортерів і дилерів (БААІД)		
Рейтинг страховика	26.03.2024 р. рішенням рейтингового комітету РА «Експерт-Рейтинг» оновлено рейтинг фінансової стійкості страховика СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» на рівні uaAA+ за національною шкалою за результатами діяльності Товариства за 2023 рік.		
Документи,що підтверджують право на провадження страхової та перестрахової діяльності. Ліцензії			
Вид діяльності		Номер ліцензії	Дата видачі
1		2	3
Добровільне страхування здоров'я на випадок хвороби		AB №547191	24.11.2010
Добровільне страхування відповідальності власників повітряного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)		AB №547184	24.11.2010
Добровільне страхування повітряного транспорту		AB №547205	24.11.2010
Добровільне страхування водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту)		AB №547186	24.11.2010
Добровільне страхування відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)		AB №547182	24.11.2010
Добровільне страхування від нещасних випадків		AB №547202	24.11.2010
Добровільне страхування відповідальності перед третіми особами (крім цивільної відповідальності власників наземного транспорту, відповідальності власників повітряного транспорту, відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника))		AB №547204	24.11.2010
Добровільне страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)		AB №547180	24.11.2010
Добровільне страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ		AB №547185	24.11.2010
Добровільне медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)		AB №547197	24.11.2010
Добровільне страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника)		AB №547183	24.11.2010
Добровільне страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)		AB №547194	24.11.2010
Добровільне страхування фінансових ризиків		AB №547212	24.11.2010
Добровільне страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту (морського внутрішнього та водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу))		AB №547196	24.11.2010
Добровільне страхування наземного транспорту (крім залізничного)		AB №547199	24.11.2010
Добровільне страхування медичних витрат		AB №547198	24.11.2010
Добровільне страхування залізничного транспорту		AB №547188	24.11.2010
Добровільне страхування сільськогосподарської продукції		AD №039931	05.10.2012
Добровільне страхування виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій		AE №198617	12.04.2013

Добровільне страхування цивільно-правової відповідальності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) за шкоду, яку може бути завдано у зв'язку з виконанням його обов'язків	АЕ №293874	27.06.2014
Добровільне страхування судових витрат	номер рішення про видачу ліцензії №21/2108-пк	11.12.2020
Добровільне страхування інвестицій	номер рішення про видачу ліцензії №21/2108-пк	11.12.2020
Обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів	АВ №547201	24.11.2010
Обов'язкове особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд)	АВ №547207	24.11.2010
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	АВ №547214	24.11.2010
Обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	АВ №547203	24.11.2010
Обов'язкове страхування спортсменів вищих категорій	АВ №547210	24.11.2010
Обов'язкове страхування відповідальності власників собак (за переліком порід, визначених Кабінетом Міністрів України) щодо шкоди, яка може бути заподіяна третім особам	АВ №547209	24.11.2010
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї	АВ №547190	24.11.2010
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру	АВ №547213	24.11.2010
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів	АГ №569292	21.01.2011
Обов'язкове особисте страхування медичних і фармацевтичних працівників (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків	АВ №547192	24.11.2010
Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації	АВ №547178	24.11.2010
Обов'язкове страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування	АВ №584540	30.06.2011
Обов'язкове страхування об'єктів космічної діяльності (космічна інфраструктура), які є власністю України, щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском та експлуатацією її у космічному просторі	АЕ №190518	30.01.2013

Обов'язкове страхування відповідальності щодо ризиків, пов'язаних з підготовкою до запуску космічної техніки на космодромі, запуском та експлуатацією її у космічному просторі	АЕ №190519	30.01.2013
Обов'язкове страхування ризику невиклати гравцям призов у разі неплатоспроможності та/або банкрутства оператора державних лотерей	АЕ № 198616	05.04.2013
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно довкіллю або здоров'ю людей під час зберігання та застосування пестицидів і агрохімікатів	АЕ №293873	27.06.2014
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса	Розпорядження N2792	17.11.2015
Обов'язкове страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу у випадках передбачених Законом України "Про нафту і газ"	номер рішення про видачу ліцензії №21/2108-пк	11.12.2020

У зв'язку з набуттям чинності з 01.01.2024 року нової редакції Закону України «Про страхування» Національним банком України 23.04.2024 року внесено запис до Державного реєстру фінансових установ про переоформлення ліцензій Компанії на здійснення діяльності із страхування (пряме страхування та вхідне перестрахування) за класами 1 – 18 (див. посилання).
https://bbs.ua/wp-content/uploads/2024/04/bbs_vytyag.pdf

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» є засновником та володіє 99,99% акцій АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»

Дочірня компанія

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС- ЖИТТЯ»

Найменування Товариства повне	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» є правонаступником ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС» яке згідно з рішенням Загальних зборів Товариства від 07.03.2011 р. (Протокол №6 від 07.03.2011р.) перейменоване в ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС», яке згідно з рішенням Загальних зборів Товариства від 27.10.2020 р. (Протокол №27/10 від 27.10.2020р.) перейменоване в АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»
Найменування Товариства скорочене	АТ «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»
Код ЄДРПОУ	35529829
Дата державної реєстрації	15.11.2007 р.
№ свідоцтва про державну реєстрацію (перереєстрацію)	Серія А01 № 795119
Орган, який видав свідоцтво	Шевченківська районна у місті Києві державна адміністрація
Дата внесення останніх змін до установчих документів	Позачерговими загальними зборами від 27.10.2020 року (Протокол № 27/10) було змінено найменування Товариства з ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС» на

	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ” та затверджено нову редакцію Статуту АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» (реєстраційний номер справи 107402773752).
Місцезнаходження (у відповідності з реєстраційними документами)	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Місцезнаходження фактичне	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Телефони, електронна адреса	044 246 67 22, info@bbs.ua
Адреса сторінки в мережі Інтернет	http://www.bbs-life.com.ua
Поточний рахунок у гривнях	П/р UA363226690000026006300629490 в Філії-Головне управління по м. Києву та Київській обл. в АТ «Ощадбанк», МФО 322669
Види діяльності згідно КВЕД : 66.22 63.99 66.29 70.22	Діяльність страхових агентів, брокерів Надання інших інформаційних послуг Інша допоміжна діяльність у сфері страхування та пенсійного забезпечення Консультування з питань комерційної діяльності та керування
Інформація про відокремлені структурні підрозділи	відсутні
Статутний капітал, тис.грн.	20 000
Акціонери	Основним акціонером товариства є АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» - 99,99 % статутного капіталу; 0,01% - належать фізичним особам - резидентам
Середня кількість працівників	2
Остання дата публікації (оприлюднення) фінансової звітності. Назва друкованого органу, наклад	29.05.2023 сайт НКЦПФР http://www.stock-market.gov.ua Сайт Товариства http://www.bbs-life.com.ua
Дата затвердження фінансової звітності за 2023 рік Керівництвом Товариства	25 січня 2024 р.
Орган, що затвердив звітність	Правління
Дати проведення зборів акціонерів	В звітному періоді 2023 рік 28 квітня 2023 р. відбулися загальні збори акціонерів Протокол №01/2023 від 28.04.2023 р.
Особи, відповідальні за фінансово-господарську діяльність у звітному періоді	Голова правління Красноручський П.В. Протокол позачергових загальних зборів №12/12 від 12.12.2019 р. Наказ № 121219/01-к від 12.12.2019 р. Головний бухгалтер Слободяник В.М. Наказ №300420/01-к від 30.04.2020 р.
Дата та термін сплати дивідендів	Згідно статуту

Відповідно до Закону України від 05.10.2017 р. № 2164-VIII «Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" суб'єкти, що становлять суспільний інтерес, до яких належать страховики, складають та подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі (далі – таксономії звітності UA МСФЗ XBRL).

Порядком подання фінансової звітності № 547 визначено, що: складена на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності в єдиному електронному форматі, визначеному Мінфіном, подається до центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснюється НКЦПФР, з метою забезпечення доступу органів державної влади, інших органів та користувачів до поданої підприємствами фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності.

У відповідності до вимог Закону № 996 підприємства, які складають фінансову звітність за МСФЗ, повинні подавати фінансову звітність до Центру збору фінансової звітності у новому форматі згідно з вимогами Таксономії UA МСФЗ XBRL.

6 грудня 2022 року на засіданні Комітету з управління системою фінансової звітності, було схвалено електронний формат Таксономії UA МСФЗ XBRL 2022 року (v.1.1) для подальшого використання суб'єктами звітування при складанні річної фінансової звітності в електронному форматі за 2021 рік та проміжної фінансової звітності у 2022 році. У зв'язку з воєнним станом в Україні схвалення Таксономії UA XBRL МСФЗ 2022 відбулося з затримкою.

На дату затвердження цієї фінансової звітності материнська компанія Групи подала фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності UA МСФЗ XBRL 2022 року (v.1.1) до центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснюється НКЦПФР, за нижченаведени періоди:

- консолідовану фінансову звітність за 2021 рік;
- консолідовану проміжну фінансову звітність за 1 квартал 2022 р;
- консолідовану проміжну фінансову звітність за 1 півріччя 2022 р;
- консолідовану проміжну фінансову звітність за 9 місяців 2022 р.

Материнська компанія Групи подала фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності UA МСФЗ XBRL 2022 року вчасно в терміни, відповідно до повідомлень адміністратора сайту СФЗ frs@frs.gov.ua.

19 грудня 2023 року на засіданні Комітету з управління системою фінансової звітності, створеного відповідно до Меморандуму №102/15 про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження системи фінансової звітності від 18.12.2017 року, було схвалено електронний формат Таксономії UA МСФЗ XBRL 2022 року, який був розроблений за допомогою проекту "Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні" (EU-FAAR). Електронний формат Таксономії UA МСФЗ XBRL 2022 року схвалений для подальшого використання суб'єктами звітування при складанні річної фінансової звітності в електронному форматі за 2022 рік та проміжної фінансової звітності за 2023 рік (1 квартал 2023, півріччя 2023 та дев'ять місяців 2023). Материнській компанії Групи в 2024 році відкрито доступ до електронного файлу Таксономії UA МСФЗ XBRL 2022 для подальшого використання при складанні консолідованої фінансової звітності в електронному форматі за 2022 рік та консолідованої проміжної фінансової звітності за 2023 рік (1 квартал 2023, півріччя 2023 та дев'ять місяців 2023). Керівництво Групи планує підготувати звіти iXBRL та подати їх за доступності актуального формату у встановлені законодавством терміни.

Належність учасників групи до фінансових груп

Учасники Групи не належать до фінансових груп.

1.3 Опис діяльності

Материнська компанія АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» є страховиком згідно законодавства України та здійснює діяльність з надання послуг зі страхування та перестрахування відповідно до отриманих ліцензій, надання допоміжних послуг із страхування, консультаційних послуг, оцінки актуарного ризику та задоволення претензій, а також фінансову діяльність, пов'язану з формуванням, розміщенням страхових резервів та їх управлінням, зовнішньоекономічну діяльність, пов'язану з основним видом діяльності відповідно до законодавства України.

Дочірня компанія АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» здійснює діяльність, пов'язану з основним видом діяльності 66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів, та іншими видами діяльності, передбаченими Статутом Товариства, відповідно до законодавства України.

1.4. Операційне середовище

На 2023 рік покладалося багато надій та сподівань. Перший рік війни приніс багато жертв і втрат. Однак поряд з цим Україна отримала низку впевнених перемог на фронті, була сформована коаліція країн з воєнної та фінансової підтримки України, яка здавалася надійною та непохитною.

Українська економіка опинилася в ситуації, коли мільйони людей виїхали за межі країни, сотні тисяч працездатних громадян були мобілізовані на фронт, десятки тисяч підприємств були змушені зупинити роботу.

Ключовим завданням внутрішньої політики було переведення національної економіки на воєнні рейки, створення ефективної моделі мобілізації та перерозподілу ресурсів економіки (фінансових, трудових, матеріальних) для максимально можливого задоволення потреб військово-оборонного комплексу та збройних сил.

Основні здобутки 2023 року:

- Збереження незалежності та державного суверенітету України: незважаючи на колосальні втрати людських життів та виробничого потенціалу країни, незважаючи на удари ворога по державному устрою та інститутам влади, економіка країни продовжує функціонувати як цілісна система, а Уряд зберігає повноту влади та всі можливості для прийняття і реалізації політичних рішень;

- Залучення безпрецедентних обсягів військової та економічної допомоги від зовнішніх союзників. На початку війни вдалося консолідувати потужну міжнародну підтримку України, як в питанні отримання озброєнь, так і в питанні фінансової допомоги. Загальна допомога становила близько 85% ВВП щороку. Впродовж 2022-2023 рр. допомога надходила ритмічно та вчасно. Фактично станом на 15.12.2023 р. до державного бюджету надійшло 70,6 млрд дол. грантової та кредитної фінансової допомоги;

- Успішна співпраця з МВФ. У 2023 році Україна узгодила з МВФ пакет програмного фінансування EFF загальним обсягом 15,6 млрд дол., з яких в поточному році отримано 4,5 млрд дол. Продовження програмної співпраці з МВФ – важливий дороговказ для розширення фінансування з боку інших міжнародних організацій та приватних інвесторів, ознака якості та результативності проведених ринкових реформ;

- Економіка України поступово відновлюється від початкового воєнного шоку. Падіння виробництва вдалося припинити, налагоджуються нові технологічні процеси, відбувається конверсія реального сектора. За різними оцінками, реальний ВВП України в 2023 році виріс на 5-5,5%, однак падіння відносно довоєнного періоду залишається суттєвим – близько 25%;

- Збережено стабільність банківської системи. Банківська система залишається стабільною, достатньо капіталізованою, ліквідною та прибутковою. Війна загалом не справила негативного впливу на стан банківської системи.

Показники достатності капіталу та ліквідності в рази перевищують нормативні значення, а чистий прибуток складе близько 150 млрд грн за підсумками 2023 року. Таким чином банківська система має суттєвий потенціал для розширення кредитування, що є вагомим чинником відновлення економіки;

- Забезпечено валютну стабільність. Завдяки достатньому надходженню міжнародної допомоги, вчасному запровадженню фіксованого обмінного курсу та валютних обмежень - вдалося зберегти валютну стабільність і навіть поповнити валютні резерви до рекордного рівня – понад 5 місяців імпорту або майже 39 млрд дол. станом на 1 грудня 2023 року.

Однак, стан валютної рівноваги залишається нестійким. Основний ризик – гігантське негативне торгівельне сальдо – 31 млрд дол. за підсумками 10 місяців 2023 р., передусім через зростання потреб економіки в імпорті, блокування українського експорту, проблеми з поверненням валютної виручки;

- Реалізовано системну підтримку бізнесу та населення за каналом державної грантової, кредитної та гарантійної допомоги. Уряд запровадив гранти на відкриття власного малого бізнесу, розширив функціонал кредитної програми "Доступні кредити 5-7-9", започаткував програму державних портфельних гарантій, запровадив нові програми підтримки іпотечного кредитування "Доступна іпотека 7%" та "єОселя". На період воєнного стану запроваджено можливість отримання кредитів під 0% річних з гарантією до 80% суми кредиту, збільшено максимальний розмір кредиту до 60 млн грн, збільшено строки надання кредитів до 3-5 років, пом'якшено вимоги до застави. Під час воєнного стану в межах програми "5-7-9" було видано понад 40 тис. пільгових кредитів на суму майже 170 млрд грн.;

- Бюджетна система працює безперебійно, але із значним фіскальним дефіцитом, який складає понад 30% ВВП (без врахування грантів в складі доходів). Міжнародна фінансова підтримка надійшла у обсязі понад 70 млрд дол. з початку війни, що сформувало 1/3 всіх фінансових ресурсів держави, отриманих у 2022-2023 роках. Стабільність фінансування фіскального дефіциту дозволила

задовольняти критично важливі фінансові потреби оборонної сфери. Однак державний борг вже складає близько 80% ВВП, а в наступному році, ймовірно, перетне рівень у 100% ВВП, що сигналізує про високі ризики для боргової стійкості державних фінансів;

- Уряд України розпочав переведення вітчизняної промисловості на воєнні рейки. У 2023 потужності вітчизняного оборонно-промислового комплексу (ОПК) зросли в 4 рази проти 2022 р., а в 2024 р. зростуть ще у 6 разів.

- Інфляція наприкінці 2023 р. знизилася до 5% в річному вимірі, тоді як ще рік тому її значення сягало майже 30%. Поточний рівень інфляції відповідає цільовому діапазону НБУ (5 +/-1%), однак не відповідає минулорічним прогнозам НБУ (21%).

Проте 2023 рік продемонстрував існуючі проблеми розвитку економіки України в умовах війни, серед яких основними є:

- недостатні обсяги воєнного виробництва для задоволення потреб ЗСУ. Військове господарство так і не стало ключовою сферою економічного життя країни. Навіть діючі оборонні підприємства України мають значні незавантажені потужності і місяцями очікують державного замовлення. За даними Міноборони, коштів вистачає на контрахтування і оплату лише половини продукції, яку потенційно можуть виробляти вітчизняні підприємства.

Підприємства стикаються з такими проблемами як: руйнування виробничих ліній внаслідок воєнних ударів, відтік робочої сили внаслідок вимушеної еміграції та мобілізації, недостатнє виробниче оснащення для відновлення пошкодженої техніки, необхідність адаптації обладнання до випуску озброєнь систем НАТО;

- Потенціал внутрішніх заощаджень майже не використовується на цілі розвитку та структурної перебудови економіки країни. У банківській системі зосереджено понад 2,1 трлн грн депозитів юридичних та фізичних осіб. Вільні ліквідні кошти банків становлять майже 1 трлн грн. Крім того, в позабанківському обігу знаходиться понад 118 млрд дол. готівкової іноземної валюти. Однак перерозподіл цих коштів на цілі підтримки економічного розвитку чи фінансування фіскального дефіциту залишається вкрай слабким.

Так, рівень кредитування економіки постійно зменшується, незважаючи на масштабні державні програми підтримки, а залучення Урядом коштів з внутрішнього боргового ринку залишається мізерним.

Загальний обсяг наданих банками працюючих кредитів бізнесу складає лише близько 450 млрд грн (7% ВВП), що нижче, ніж на початку війни (10% ВВП), і є найнижчим в світі показником серед країн з ринками, що формуються.

Поряд з цим Уряд має постійні проблеми із залученням внутрішніх позик. За 2 роки Уряд зміг залучити з внутрішнього боргового ринку лише 122 млрд грн. чистих позик, що складає лише 1,4% усіх ресурсів Уряду за 2022-2023 роки.

Для порівняння: фінансування фіскальних потреб США за рахунок внутрішніх позик під час II Світової війни становило 46%, а під час I Світової війни - 75% загальних мобілізованих ресурсів;

- Висока імпортозалежність економіки, що постійно наростає. Україні не вдалося достатньою мірою налагодити вітчизняні виробництва для того, щоб зменшити потреби економіки в імпорті.

Дефіцит зовнішньої торгівлі суттєво перевищив очікування і за 10 місяців 2023 року вже становив 31,3 млрд дол, тоді як МВФ очікував річне значення цього показника на рівні 22,4 млрд дол.

Для порівняння: дефіцит торгівлі товарами і послугами за 10 місяців 2022 р. становив 18,4 млрд дол. Тобто, деструктивні дії ворога з руйнування національної економіки та блокування транспортних маршрутів нанесли значно більшу шкоду експортному сектору України, ніж очікувалося.

Структурний дефіцит фінансування платіжного балансу (без врахування зовнішньої допомоги) становить близько 30 млрд дол. на рік.

Основним ризиком і викликом в 2024 році є війна. Передбачити наслідки впливу війни на економіку з достовірною точністю практично неможливо. Наслідком ескалації воєнних дій може бути додаткове скорочення виробничого потенціалу країни та втрати трудових ресурсів. Це руйнуватиме продуктивні сили економіки та підірватиме можливості для її відновлення.

Наприкінці 2023 року – початку 2024 року Україна зіткнулася з значним впливом зовнішньополітичних ризиків. Зниження обсягів та порушення ритмічності міжнародної підтримки

України через політичні процеси в країнах-партнерах можуть заподіяти суттєву шкоду як фінансовій стабільності, так і обороноздатності країни.

Блокування транспортних шляхів для експорту та імпорту, продовження блокади вантажних перевезень на Західному кордоні та обмеження морських транспортних шляхів негативно впливатиме на зовнішньоторговельний баланс, що генеруватиме ризики для валютної стабільності.

Внаслідок ударів російських окупантів по об'єктах критичної цивільної інфраструктури загострюються ризики виникнення техногенних аварій, що потребуватиме додаткових витрат бюджетних коштів та знижуватиме продуктивність економіки.

У зв'язку із високим рівнем безробіття, труднощами знаходження достатніх засобів для існування та психологічним зламом значної кількості людей внаслідок воєнного стану можливе загострення протестних настроїв у суспільстві.

Ключове завдання воєнної економіки на 2024 рік - максимально можлива мобілізація матеріальних, фінансових і людських ресурсів.

Потрібно розв'язати питання стабільного та ритмічного фінансування потреб державного бюджету. На жаль, війна продовжується, що потребує додаткових фінансових ресурсів. Необхідно максимізувати зусилля із залучення коштів із всіх можливих джерел – зовнішня допомога партнерів, податкові платежі, оптимізація міжбюджетних відносин, внутрішній борговий ринок, грошова емісія НБУ.

А також вжити заходів зі зниження державних витрат: жорстка видаткова політика по неперіоритетних цілях, реструктуризація державного боргу, адміністративні санкції на фінансовому ринку.

Залучені до державного бюджету кошти слід раціонально використовувати на цілі виживання країни та забезпечення функціонування воєнної економіки.

Потрібно посилювати потенціал воєнного виробництва. Для цього необхідні цільові програми розширення державного оборонного замовлення, реалізація інвестиційних проєктів зі створення нових виробничих потужностей військового призначення, державні податкові та кредитні стимули для виробників військової продукції всіх форм власності.

Важливим аспектом підтримки бізнесу є запуск державної системи страхування інвестицій від воєнних ризиків із залученням коштів міжнародних донорів.

Окремий акцент державних стабілізаційних програм підтримки бізнесу необхідно робити на проєктах створення робочих місць у сферах локалізації виробництва та імпортозаміщення. Це дозволить не тільки посилити виробничу продуктивність економіки, а й знизити перспективні валютні ризики.

Продовження структурних реформ у судовій та правоохоронній системі покращуватиме міжнародний імідж України, що слугуватиме базисом для залучення додаткового зовнішнього приватного та офіційного фінансування, а також стимулюватиме внутрішні інвестиції.

Для збереження суспільного консенсусу важливо посилювати роль держави у забезпеченні соціальної справедливості. Запровадження диференційованої системи оподаткування доходів, оподаткування багатства – можливі опції посилення перерозподільчої ролі фіскальної політики. Більш справедливий розподіл доходів економіки сприяє більш продуктивному їх використанню в економічному обороті країни.

Конструктивна взаємодія монетарної та фіскальної політики є особливо важливою під час структурних криз, коли руйнуються традиційні виробничі і фінансові зв'язки економіки. Тому Уряд та НБУ повинні дотримуватися єдиної політики макроекономічної стабілізації, визначеної рамковою програмною співпрацею з МВФ, з урахуванням аспектів незалежності центрального банку, наскільки це можливо в умовах воєнного часу та враховуючи рекомендації МВФ щодо Оцінки захисних механізмів НБУ.

Має бути сформовано потужний зовнішній фронт підтримки України, роль дипломатичних установ в роз'ясненні ролі України як форпосту миру на планеті і недопущення нової хвилі фашизму в особі російського шовінізму і путінізму. В цьому контексті треба більш активно залучати потенціал Всесвітнього Конгресу Українців, українських громадських організації за межами України, науковців і студентів, які працюють за кордоном.

Для страховиків 2023 рік був не тільки другим роком важкої війни. Це ще був рік підготовки до великих змін, що пов'язані з новим Законом України «Про страхування», який вступив в дію з 1

січня 2024 року. В 2024 році планується імплементація всіх необхідних заходів та визначення нових підходів щодо регулювання, щоб створити якісні зміни на ринку страхування. Всі ці дії спрямовані на підвищення інвестиційної привабливості України та підсилення її рейтингу в перемовному процесі на шляху до Євроінтергації та виконання Україною програми з МВФ.

В 2024 році планується впровадження застосування ризик-орієнтованого пруденційного нагляду та удосконалення вимог до платоспроможності страховиків. Також планується впровадження нового виду нагляду за ринковою поведінкою страховиків для контролю за додержанням правил та стандартів надання фінансових послуг. Він сприятиме цивілізованим відносинам учасників ринку та запобігатиме недобросовісній конкуренції та маніпуляціям під час продажів фінансових послуг. А головне — посилюватиме захист прав споживачів. НБУ встановив вимоги щодо платоспроможності страховиків, формування технічних резервів, обліку договорів страхування та захисту інформації. Вказані вимоги відповідають нормам Закону України «Про страхування» і базуються на положеннях Директиви 2009/138/ЄС (Solvency II) і МСФЗ 17 «Страхові контракти».

Також ринок очікує важливих та вкрай необхідних змін у законодавстві про автоцивілку. Закон буде направлений на імплементацію провідних директив Європейського Союзу. Трансформація страхового ринку розпочалась ще в 2023 році. Одним із напрямків такої трансформації був перехід до повністю прозорих структур власності страховиків та фінансової спроможності їхніх власників. Другий напрямок трансформації страхового ринку у цьому році — це посилення вимог до активів страховиків і їх якості. Третім напрямком змін у цьому році є перехід страховиків на новий стандарт обліку страхових контрактів — IFRS 17. Зазначений стандарт повинен забезпечити більш якісне відображення страховиками результатів своєї діяльності у фінансовій звітності.

Незважаючи на всі виклики, спричинені війною, страховий ринок України у 2023 року продовжував активно відновлюватись. Страховий ринок України за січень-вересень 2023 року, за даними журналу Insurance TOP, показав зростання на 20,2%. Загальний розмір валових страхових премій за 9 місяців зріс з 28,4 млрд грн. до 34,14 млрд грн. Розмір премій зі страхування життя склав 3,6 млрд грн., з ризикового страхування 30,5 млрд грн. Загальні зобов'язання українських страховиків перевищили 75 млрд грн. Кількість укладених договорів страхування за період 9 місяців склала 73,35 млн шт. Загальний обсяг активів страховиків, станом на 30 вересня 2023 року зріс до 73,4 млрд грн. Обсяг активів страховиків життя збільшився до 20,6 млрд грн. Активи страховиків, що займаються ризиковими видами страхування, дещо зменшилися за квартал. Власний капітал скоротився до 22 млрд грн.

Страхові виплати та відшкодування клієнтам за 9 місяців 2023 року склали 12 млрд грн. (6,5 млрд грн було виплачено фізичним особам), у тому числі 1,2 млрд грн. зі страхування життя (викупні суми / розриви договорів склали 198 млн грн). Рівень валових виплат склав 35,7%. Основна частка виплат з ризикового страхування припадає на КАСКО та ОСАЦВ, а у лайфовому страхуванні — на накопичувальне страхування життя.

Українські страховики оплатили податок на прибуток від звичайної діяльності 1,2 млрд грн.

Основними рушіями росту страхових премій ризикових страховиків вже традиційно стали наступні види страхування: КАСКО, ОСЦПВ та Зелена картка. На ці види страхування припадає більше половини всіх зібраних премій 2023 року.

Першопричиною зростання страхових премій по КАСКО та ОСЦПВ є інфляція, яка вплинула на зростання вартості транспортних засобів, автозапчастин та ремонту в цілому. Другою причиною є відновлення кількості застрахованих транспортних засобів за цими видами.

За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR) через війну понад 5 мільйонів біженців з України були зареєстровані для тимчасового захисту в Європі. Ті з яких, що виїжджали на автомобілях, — зобов'язані були придбавати страховий сертифікат «Зелена картка», без якого неможливо в'їхати на територію Європи. Також зріс обсяг міжнародних вантажних та пасажирських перевезень. Все це спричинило різке зростання попиту на Зелену картку.

Більшість страховиків організували свою роботу з урахуванням серйозних викликів, продиктованих військовими діями на території України.

СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» з початку російського вторгнення підтвердила чинність договорів страхування та свої зобов'язання з відшкодування за страховими випадками, з урахуванням факту війни в Україні, який належить до форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), що окремо засвідчила Торгово-промислова палата. Материнська компанія

спростила процедуру врегулювання випадків, що мають ознаки страхових, шляхом максимального використання електронних документів і копій необхідних документів у разі неможливості або ускладнення можливості отримання їх оригіналів, а також застосовує інші засоби дистанційного врегулювання страхових випадків, в тому числі шляхом складення європротоколу за договорами ОСАГО.

Материнська компанія протягом звітного періоду продовжувала налагодження стабільності процесів комунікації з відокремленими підрозділами та організацію стабільної роботи головного офісу з урахуванням ризиків, продиктованих війною.

В Групі створено групу реагування на кризову ситуацію, щоб забезпечити відкритий і послідовний обмін достовірною актуальною інформацією між стейкхолдерами (страхувальники, перестраховальники, перестраховики, акціонери, регулюючі органи). Група продовжує слідкувати за рівнем загроз і оцінювати потенційні ризики для організації роботи Групи в умовах воєнного стану, використовуючи всі існуючі системи моніторингу. Окрім опрацювання невідкладних заходів, Група систематично аналізує свою здатність орієнтуватися в кризовій ситуації і планує дії, спрямовані на підвищення гнучкості і стабільності в майбутньому. У ситуації, що склалася, Керівництво Групи враховує, наскільки це можливо зробити в умовах війни, в бюджет Групи витрати, пов'язані з ризиками, які раніше не було враховано. Група вважає, що понесені витрати і можливі майбутні витрати, пряму залежать від системних рішень в секторі страхування на державному рівні. Однозначним є факт визнання найбільшої кризи за всі роки існування незалежної України. Зараз неможливо зробити навіть коректні припущення щодо кількісних параметрів впливу війни на економіку, ВВП та страховий ринок.

1.5. Заява про відповідність МСФЗ

Консолідовану фінансову звітність Групи підготовлено відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в редакції затвердженій Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності, що розміщені на сайті Міністерства фінансів України станом на 03.01.2024 р.

1.6. Перелік форм консолідованої фінансової звітності

Відповідно до вимог МСБО 1 «Подання фінансової звітності» повний комплект консолідованої фінансової звітності включає:

- а) консолідований звіт про фінансовий стан;
- б) консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;
- в) консолідований звіт про зміни у власному капіталі за період;
- г) консолідований звіт про рух грошових коштів за період;
- г) примітки до консолідованої фінансової звітності, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення.

1.7. Заява щодо безперервності діяльності

В Україні 2022–2023 рр. увійдуть до історії як роки величезних випробувань і втрат. Між тим, оскільки вітчизняна економіка упродовж двох років демонструє вражаючі ознаки стійкості в умовах довготривалої широкомасштабної російської агресії і спромоглася не лише зберегти значну частку власного потенціалу, але (попри продовження бойових дій) навіть зробила перші кроки до відновлення країни, це дає підстави з обережністю стверджувати, що 2024р. принесе подальші позитивні трансформації вітчизняного соціально-економічного середовища, а результатом стане економічне зміцнення і покращання добробуту. Обвал, який спричинила російська агресія, економіки у 2022р., сформував дуже низьку базу порівняння для наступних років. Тому позитивні показники зростання 2023–2024 рр. не повинні вводити в оману — країна поки не вийшла на траєкторію стійкого зростання ВВП. Поряд з цим, якщо у 2024р. вдасться закріпити стабілізаційні процеси, то у 2025р. країна зможе входити з міцними позитивними очікуваннями. Якраз у збереженні у 2024р. економічної динаміки, набутої у 2023р., вбачається добра основа для започаткування прискореного відновлення найближчими роками. Головний ризик 2024 року — це продовження війни. Руйнація виробничого потенціалу, зростання безробіття, зниження платоспроможного споживчого попиту та його деформація, міграція трудового потенціалу — природні наслідки війни. Воєнні ризики неможливо нівелювати застосуванням виключно ринкових інструментів.

Зокрема таких, як монетарне приборкання структурної інфляції, ринкове фінансування воєнного дефіциту бюджету чи зниження податків для залучення приватного капіталу.

На жаль не всі політичні рішення залежать виключно від позиції українських урядовців. Міжнародний контекст української проблематики створює додаткові складнощі в ухваленні рішень, однак відкриває і нові можливості.

Так само, як вчасність поставок озброєнь та боєприпасів на поле бою має критичне значення для успіху, так і затримка з прийняттям потрібних Україні зовнішньополітичних рішень для старту процесу економічного відновлення несе ризики системної руйнації економічного потенціалу країни.

Світова енергетична та фінансова криза може вплинути на розмір та ритмічність міжнародної фінансової підтримки України з відповідними наслідками для державного бюджету та реальної економіки.

Ритмічність функціонування бюджетної системи знаходиться під рядом ризиків, таких як – падіння податкових доходів внаслідок руйнації економічного потенціалу країни; проблеми залучення достатніх обсягів міжнародної допомоги внаслідок комплексу геополітичних та геоекономічних факторів; проблеми внутрішнього ринку запозичень внаслідок надміру жорсткої монетарної політики.

Зараз бізнес-процеси знаходяться в стані критичного дефіциту ліквідності і часто функціонують на межі припинення діяльності. В таких умовах важливо зберігати можливість доступного фінансування бізнес процесів за рахунок позикових коштів.

Однак, ужорсточення параметрів монетарної політики може загальмувати фінансове посередництво банківської системи, що посилюватиме ризики банкрутств, безробіття та додаткових бюджетних витрат.

Надміру високі процентні ставки також провокують такі негативні явища як: посилення нерівності (власники фінансових активів отримують вищі доходи порівняно із робітниками, що отримують лише заробітну плату і взагалі ризикують втратити роботу); підвищення рівня доларизації боргових зобов'язань, (внаслідок нижчих процентних ставок доларових позик); посилення ризиків боргової стійкості (в умовах, коли розмір позичкового процента перевищує темпи зростання доходів).

Економіка пристосовується до нових умов функціонування, що призводить до корекції цін — змінюються ланцюги постачання та ринки збуту, відбувається перепрофілювання бізнесу.

Підвищилась частка імпорту, що додатково тисне на обмінний курс та призводить до імпорту інфляції. Додатковий проінфляційний структурний шок спричиняють варварські удари росії по енергетичній цивільній інфраструктурі країни, що скорочує робочі години, підвищує собівартість.

Внаслідок ударів російських окупантів по об'єктах критичної цивільної інфраструктури загострюються ризики техногенних катастроф та виникнення аварій, що потребуватиме додаткових витрат бюджетних коштів та знижуватиме продуктивність економіки.

Запуск плану фінансування відбудови економіки України за участі міжнародних партнерів — це очевидний пріоритет економічної політики, який повинен почати реалізовуватися ще до закінчення воєнних дій, навіть незважаючи на ризики.

Надходження та розподіл міжнародної допомоги повинні відбуватися за адекватної функціональної участі національних державних інституцій. Це дозволить більш повно враховувати національні інтереси, що особливо важливо в питаннях відродження промислового потенціалу та забезпечення інноваційності розвитку країни.

Враховуючи факт, що війна стала затяжною, у МВФ називають перспективи на 2024 рік стриманими та вкрай невизначеними.

Незважаючи на війну, ринок страхування продовжує працювати. Війна стала каталізатором, який показав реальний стан справ кожного страховика. Фінансово-стійкі компанії продовжують свою діяльність і проходять випробування війною, такі страховики налагодили свою операційну діяльність, дистанційне врегулювання збитків, не втратили, а навіть наростили свою ліквідність (розміщені кошти у банківських установах), інвестують у військові облігації та підтримують державу.

Подальший вплив війни на бізнес залежить від розвитку подій на фронтах, боєздатності Збройних сил України та успішності заходів світової спільноти щодо припинення військової агресії російської федерації. Уряд України, державні органи управління приймають рішення, покликані мінімізувати негативний вплив наслідків військової агресії росії проти України та сприяти стабільності економіки і ринків капіталу. Україна вперше має перспективу стати членом Європейського союзу, заручившись безпрецедентною підтримкою країн-партнерів. Багато аналітиків

сходяться у твердженнях, що Україна має великі шанси на перемогу у війні. За деякими оцінками, після війни Україна стане однією з найбільш перспективних країн для інвестицій.

Протягом 2023 року з упевненістю можна стверджувати, що Група забезпечила диференційований підхід до організації процесу діяльності та повноцінно здійснює продаж страхових продуктів у т.ч. онлайн, обслуговування клієнтів, врегулювання та виплати страхового відшкодування. При цьому повноцінно працює Контакт-центр та сайт Групи.

Група перейшла до посиленого моніторингу стану запасу платоспроможності, рівня страхових резервів, ліквідності та достатності капіталу.

Група має можливість складати і подавати звітність. У Групи немає проблем з дотриманням обов'язкових нормативів, а також відсутня прострочена кредиторська заборгованість у суттєвих сумах за страховою діяльністю.

Враховуючи вищевикладену інформацію Група вважає, що інтенсивність подальшого розвитку військових дій та строки їх припинення є факторами невизначеності. Керівництво Групи визнає, що в умовах воєнного стану існує суттєва невизначеність щодо подальшої безперервності здійснення фінансово-господарської діяльності: з однієї сторони Група забезпечила всі необхідні внутрішні умови для повноцінного функціонування в умовах воєнного стану, з іншої сторони, на підставі впливу зовнішніх факторів, Керівництво Групи вважає, що існує суттєва невизначеність, яка може викликати суттєві сумніви у спроможності Групи продовжувати подальшу безперервну діяльність.

Очікуваний вплив на наступний звітний період

Внаслідок невизначеності подій, пов'язаних з війною в Україні, які можуть суттєво вплинути на операційне середовище в країні, Група не має практичної можливості точно та надійно оцінити кількісний вплив зазначених подій на фінансовий стан і фінансові результати діяльності Групи в майбутньому. В теперішній час Група уважно слідкує за фінансовими наслідками, викликаними зазначеними подіями.

Група визнає та враховує існування суттєвої невизначеності щодо прогнозів та планів, які можуть бути зкориговані війною.

1.8. Ідентифікація фінансової звітності

Ця фінансова звітність є консолідованою фінансовою звітністю загального призначення.

1.9. Функціональна валюта та валюта консолідованої фінансової звітності

Функціональною валютою та валютою цієї фінансової звітності є українська гривня.

1.10. Затвердження цієї консолідованої фінансової звітності загального призначення.

Дата затвердження консолідованої фінансової звітності **21 травня 2024 року**.

2. СУТТЄВІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Основні принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно при складанні цієї фінансової звітності.

2.1. Основи оцінок, що застосовані у фінансовій звітності

Ця фінансова звітність підготовлена на основі історичної та справедливої вартості, що застосована для оцінки інвестиційної нерухомості та окремих фінансових інструментів у відповідності до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

2.2. Основні засоби та нематеріальні активи.

До основних засобів відносяться матеріальні активи, в яких очікуваний строк експлуатації для використання у наданні послуг, в адміністративних цілях більше одного року, термін корисного використання перевищує 1 рік, та є ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, первісна вартість яких більша 20 000 грн.

Основні засоби, крім нерухомого майна, обліковуються за моделлю собівартості і відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Основні засоби у вигляді нерухомого майна обліковуються за моделлю переоціненої вартості. Для проведення оцінки залучаються професійні оцінювачі. Результати переоцінки відображаються у іншому сукупному доході.

Вартість придбання включає витрати, які безпосередньо відносяться до придбання активу.

Якщо одиниці основних засобів складаються з суттєвих компонентів, що мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці основних засобів. Прибутки та збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками «Інші доходи» або «Інші витрати» у прибутку чи збитку. Після продажу переоцінених активів всі пов'язані з продажем суми, включені до резерву переоціни, переносяться до накопиченого нерозподіленого прибутку.

Подальші витрати, понесені на заміну частини одиниці основних засобів, визнаються у балансовій вартості такої одиниці, якщо існує ймовірність того, що така частина принесе Групі майбутні економічні вигоди, а її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому припиняється визнання балансової вартості заміненої частини.

Витрати на поточне обслуговування основних засобів визначаються у складі прибутку або збитку за період, у якому вони були понесені.

Знос нараховується на одиниці основних засобів з дати їх встановлення та готовності до експлуатації, а для активів, створених за рахунок власних ресурсів – з дати завершення створення активу та його готовності до використання. Знос нараховується на вартість придбання активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Значні компоненти активу оцінюються окремо, і якщо строк корисного використання будь-якого компонента відрізняється від строків корисного використання решти компонентів активу, знос такого компонента нараховується окремо.

Ліквідаційна вартість встановлена на рівні нуля. Ліквідаційну вартість та строк корисної експлуатації активу Група переглядає на кінець кожного фінансового року.

Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів прийнято об'єкт основних засобів.

Знос основних засобів визнається у складі прибутку або збитку.

Класифікацію методів амортизації і строків корисного використання основних засобів встановлено по групах:

групи об'єктів	Строк корисного використання (років)
Будинки та споруди	20
Обладнання охорони та сигналізації	5
Комп'ютери та обладнання до них, принтери, банкомати, телефони	5
Копіювальні машини	5
Кондиціонери, холодильне обладнання, аудіо та відеотехніка	4
Касове обладнання	4
Автотранспорт	5
Меблі, сейфи	6-9
Вивіски	4
Інші	12

Земля та незавершені капітальні вкладення не амортизуються.

Знос поліпшень орендованих активів нараховується протягом менш тривалого з двох строків: строку оренди або строку їх корисного використання, крім випадків, коли існує обґрунтована впевненість у тому, що Група отримає право власності на відповідні активи до кінця терміну оренди.

Амортизація нематеріальних активів проводиться за прямолінійним методом.

За об'єктами основних засобів, що класифікуються Групою як наявні до продажу, нарахування амортизації припиняється.

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований. Немонетарний актив є ідентифікованим, якщо він:

- може бути відокремлений, тобто його можна відокремити або відділити від Групи, продати, передати, ліцензувати, здати в оренду або обміняти індивідуально або разом з пов'язаним з ним контрактом, ідентифікованим активом чи зобов'язанням, незалежно від того, чи має Група намір зробити це, або

- виникає внаслідок договірних або інших юридичних прав, незалежно від того, чи можуть вони бути передані або відокремлені від Групи або ж від інших прав та зобов'язань.

Група контролює актив, якщо він має повноваження отримувати майбутні економічні вигоди, що надходять від основного ресурсу, та обмежувати доступ інших до цих вигід.

Майбутні економічні вигоди, які надходять від нематеріального активу, можуть включати дохід від продажу продукції чи послуг, скорочення витрат або інші вигоди, які є результатом використання активу суб'єктом господарювання.

Група обліковує нематеріальні активи окремими групами по об'єктно. До складу нематеріальних активів відносяться:

інтелектуальна власність:

- майнові права, права користування природними ресурсами;
- інші нематеріальні активи;
- гудвіл.

Група після первісного визнання відображає нематеріальний актив за його собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Група амортизує нематеріальний актив з визначеним строком корисної експлуатації, тоді як нематеріальний актив з невизначеним строком корисної експлуатації – не амортизується.

Амортизація нематеріальних активів проводиться за прямолінійним методом.

Ліцензії на впровадження страхової діяльності є активами з невизначеним строком використання, тому їх облік здійснюється без нарахування амортизації.

Під час проведення річної інвентаризації проведено тестування основних засобів та нематеріальних активів на предмет зменшення корисності. Ознак зменшення корисності не виявлено.

2.3. Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість представляє собою офісні та житлові приміщення, які утримуються з метою отримання довгострокових доходів від оренди або приросту вартості та не використовується Групою безпосередньо для здійснення страхової діяльності. Інвестиційна нерухомість первісно оцінюється за собівартістю, включаючи витрати на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливую вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю таким чином, щоб балансова вартість інвестиційної нерухомості не відрізнялася істотно від вартості, яка була б визначена з використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки або збитки, які виникають в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, у якому вони виникають.

2.4. Фінансові інструменти.

Група визнає фінансовий актив або зобов'язання у балансі відповідно до МСФЗ, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента.

Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку. За строками виконання фінансові активи та фінансові зобов'язання поділяються на поточні (зі строком виконання зобов'язань до 12 місяців) та довгострокові (зі строком виконання зобов'язань більше 12 місяців).

Група класифікує активи як такі, що оцінюються у подальшому або за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю на основі обох таких чинників:

- а) моделі бізнесу суб'єкта господарювання для управління фінансовими активами;
- б) характеристик контрактних грошових потоків фінансового активу.

Група визнає такі категорії фінансових активів:

фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку;

фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю.

Група визнає такі категорії фінансових зобов'язань:

фінансові зобов'язання, оцінені за амортизованою собівартістю;

фінансові зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Група оцінює їх за їхньою справедливою вартістю.

При припиненні визнання фінансового активу повністю різниця між:

а) балансовою вартістю (оціненою на дату припинення визнання) та

б) отриманою компенсацією (включаючи будь-який новий отриманий актив мінус будь-яке нове взятє зобов'язання) визнаються у прибутку або збитку.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю, якщо він придбавається з метою одержання договірних грошових потоків і договірні умови фінансового активу генерують грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю.

До фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, Група відносить депозити та дебіторську заборгованість.

Після первісного визнання Група оцінює їх за амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка. Застосовуючи аналіз дисконтованих грошових потоків, Група використовує одну чи кілька ставок дисконту, котрі відповідають переважаючим на ринку нормам доходу для фінансових інструментів, які мають в основному подібні умови і характеристики, включаючи кредитну якість інструмента, залишок строку, протягом якого ставка відсотка за контрактом є фіксованою, а також залишок строку до погашення основної суми та валюта в якій здійснюватимуться платежі. Група застосовує спрощення практичного характеру і не здійснює дисконтування фінансових інструментів, коли умовами договору передбачена можливість вимоги боргу в будь-який час (вважається поточною заборгованістю), та поточної заборгованості (до 12 місяців), оскільки вплив часу на вартість грошей не істотний.

Знецінення фінансових інструментів - визнання очікуваних кредитних збитків

Група застосовує оціночний резерв під очікувані кредитні збитки не для всіх фінансових активів, а лише за борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю.

Група оцінює станом на кожну звітну дату резерв під очікувані кредитні збитки за фінансовим інструментом у розмірі, що дорівнює:

- 12-місячним очікуваним кредитним збиткам у разі, якщо кредитний ризик на звітну дату не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання;

- очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії фінансового інструменту, якщо кредитний ризик за таким фінансовим інструментом значно зріс із моменту первісного визнання.

Очікувані кредитні збитки розраховуються як різниця між грошовими потоками, що належать Групі відповідно до договору, і всіма грошовими потоками, які Група очікує отримати.

Станом на кожну звітну дату Група оцінює, чи зазнав кредитний ризик за фінансовим інструментом значного зростання з моменту первісного визнання. Здійснюючи таку оцінку Група порівнює ризик настання дефолту (невиконання зобов'язань) за фінансовим інструментом станом на звітну дату з ризиком настання дефолту (невиконання зобов'язань) за фінансовим інструментом на дату первісного визнання.

Група може зробити припущення про те, що кредитний ризик за фінансовим інструментом не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, якщо було з'ясовано, що фінансовий інструмент має низький рівень кредитного ризику на звітну дату.

У випадку фінансового активу, що є кредитно-знеціненим станом на звітну дату, але не є придбаним або створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом, Група оцінює очікувані кредитні збитки як різниця між валовою балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, дисконтованою за первісною ефективною ставкою відсотка за фінансовим активом. Будь-яке коригування визначається в прибутку або збитку як прибуток або збиток від зменшення корисності.

Група визнає банківські депозити зі строком розміщення коштів від чотирьох до дванадцяти місяців з дати фінансової звітності, в разі, якщо дострокове повернення вкладу не передбачено договором, в складі поточних фінансових інвестицій.

Група відносно банківських депозитів має наступну модель розрахунку збитку від знецінення фінансового активу:

- при розміщенні депозиту в банках з високою надійністю (інвестиційний рівень рейтингу uaAAA, uaAA, uaA, uaBBB та банки, що мають прогноз «стабільний», що присвоюється рейтинговими агентствами, які внесені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств НКЦПФР) на дату розміщення коштів резерв збитків розраховується в залежності від строку та умов розміщення (при розміщенні від 1 до 3-х місяців, або розміщення вкладу до 1 року з правом дострокового повернення, що передбачено договором – розмір збитку складає 0%, розміщення банківського депозиту від 3-х місяців до 1 року без права дострокового повернення - розмір збитку складає 1% від суми розміщення);

- при розміщенні депозиту в банку з більш низьким кредитним рейтингом (спекулятивний рівень рейтингу, що присвоюється рейтинговими агентствами, які внесені до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств НКЦПФР) на дату розміщення коштів резерв збитку розраховується у розмірі від 7% до 20% від суми вкладу в залежності із розміру ризиків.

Для дебіторської заборгованості за страховою діяльністю та для іншої поточної дебіторської заборгованості Група оцінює резерв під збитки в розмірі, що дорівнюється очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії з використанням матриці резервування. Матриця резервування визначає фіксовані ставки резервування, залежно від кількості днів, що минули з моменту визнання простроченої дебіторської заборгованості: від 1 до 30 днів - розмір збитку складає 0%, від 31 до 60 днів – 5% від суми заборгованості, від 61 до 90 днів – 20% від суми заборгованості, від 91 днів до 180 днів – 50% від суми заборгованості, більше 180 днів – розмір збитку складає 100%. Група аналізує дебіторську заборгованість на предмет знецінення щоквартально окремо по кожному контрагенту та створює резерв по кожному боржнику.

Депозити в банках. Депозити в банках обліковуються за амортизованою вартістю за вирахуванням резерву очікуваних кредитних збитків.

Дебіторська заборгованість та попередня оплата. Дебіторська заборгованість обліковується за принципом нарахування і відображається за амортизованою вартістю. Дебіторська заборгованість визнається в разі виникнення юридичного права на отримання платежу згідно з договором. Передплата визнається на дату платежу та відображається у звіті про сукупні доходи після надання послуг. Якщо у Групі існує об'єктивні свідчення того, що дебіторська заборгованість не буде відшкодована, Група створює резерв очікуваних кредитних збитків та зменшує чисту балансову вартість дебіторської заборгованості до вартості її відшкодування. Резерв очікуваних кредитних збитків відображається у звіті про сукупні доходи у залежності договорів страхування, строків і сум грошових коштів, отриманих в ході погашення значних сум.

Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку. До фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку, відносяться акції господарських товариств. Після первісного визнання компанія оцінює їх за справедливою вартістю. Справедливу вартість фінансових інструментів, що котируються на ринку активів, визначають за цінами пропозиції та попиту під час звітного періоду або за останнім робочим днем ринку. У тому випадку, якщо фінансові інструменти не присутні на ринку, то для розрахунків справедливої вартості використовується модель дисконтування грошового потоку або інші моделі, які використовуються на ринку (дані моделі використовуються тільки в тому випадку, якщо при їх допомозі можливо достовірно визначити справедливу вартість фінансового інструмента). Застосовуючи метод дисконтування грошового потоку, за базу для розрахунку прогнозованого грошового потоку беруться розрахунки компанії, і застосовується дисконтна ставка, яка відповідає інструменту зі схожим термінами та умовами договору. Для визначення справедливої вартості похідних фінансових інструментів, що не котируються на ринку, застосовується метод визначення вартості вкладень на підставі вартості чистих активів що належать Групі.

Грошові кошти та їх еквіваленти.

Грошові кошти Групи складаються з готівки в касі, грошові кошти у дорозі, вільних коштів на рахунках та депозитів на вимогу, які характеризуються абсолютною ліквідністю, тобто, можуть у будь-який момент використані для здійснення розрахунків або обміняні на готівку.

Еквіваленти грошових коштів - це короткострокові, високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Фінансова інвестиція визначається як еквівалент грошових коштів тільки з початковим строком погашення до 100 днів з дати придбання. Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводяться в національній валюті та в іноземній валюті.

Іноземна валюта – це валюта інша, ніж функціональна валюта. Грошові кошти та їх еквіваленти визнаються за умови відповідності критеріям визнання активів. Первісна оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнюється їх номінальній вартості. Подальша оцінка здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнюється їх номінальній вартості. Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів в іноземній валюті здійснюється у функціональній валюті за офіційними курсами Національного банку України (НБУ).

У разі обмеження права використання коштів на поточних рахунках у банках (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації) ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів. У випадку прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів, визнання їх як активу припиняється і їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

Фінансові інструменти, що оцінюються за методом участі в капіталі

Метод участі в капіталі – це метод обліку, за яким Група інвестицію первісно визнає за собівартістю, а потім коригує відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування після придбання. Прибуток чи збиток інвестора включає частку інвестора в прибутку чи збитку об'єкта інвестування, а інший сукупний дохід інвестора включає його частку в іншому сукупному доході об'єкта інвестування.

2.5. Оренда.

З 01 січня 2019 року вступив в дію МСФЗ 16 «Оренда» (надалі - МСФЗ 16) і стає обов'язковим до застосування з цієї дати. МСФЗ 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ 17 «Оренда».

МСФЗ 16 вимагає, щоб усі договори оренди визнавались в балансі. Група як орендар, на дату початку оренди, визнає актив з права користування та орендне зобов'язання. Актив з права користування оцінюється за собівартістю. Після дати початку оренди актив з права користування, оцінює за моделлю собівартості з вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків внаслідок зменшення корисності, та з коригуванням на будь-яку переоцінку орендного зобов'язання. Якщо оренда передає право власності, то Група нараховує амортизацію активу з права користування за прямолінійним методом з дати початку оренди до більш ранньої з двох таких дат:

- кінець строку корисного використання активу з права користування;
- кінець строку оренди.

Строк оренди, визначений Групою відповідно до договору оренди, складається з періоду оренди разом з періодами, які охоплюються можливістю продовження оренди у випадку, якщо Група обґрунтовано впевнена в тому, що реалізує таку можливість. Для орендних договорів з невизначеним строком Група прирівнює тривалість договору до економічного корисного строку експлуатації необоротних активів, які розміщені у орендованому приміщенні та фізично поєднані з ним, або ж прирівнює тривалість договору до середнього типового строку договору відповідного договору оренди. Той самий економічний строк експлуатації застосовується для визначення строків амортизації активу з права користування. Розрахункові строки експлуатації активу з права користування збігаються з періодом оренди.

На дату початку оренди, Група оцінює зобов'язання за договором оренди в сумі теперішньої вартості орендних платежів, ще не сплачених на таку дату. Група дисконтує орендні платежі, застосовуючи відсоткову ставку, яка передбачена договором оренди. Якщо таку ставку не можна легко визначити, Група застосовує додаткову ставку запозичення орендаря. Для інформації по ставкам запозичень Група використовує ставки рефінансування з сайту Національного банку України або інші загальнодоступні ресурси.

Подальша оцінка зобов'язань.

Група після дати початку оренди оцінює розрахунки по оренді наступним чином:

- збільшуючи балансову вартість для відображення відсотків по зобов'язанням з оренди;
- зменшуючи балансову вартість для відображення здійснених орендних платежів;

- переоцінюючи балансову вартість для відображення переоцінки або модифікації договорів оренди, або для відображення переглянутих в договірному порядку фіксованих орендних платежів.

Відсотки за зобов'язаннями з оренди в кожному періоді протягом терміну оренди визнаються в сумі, яка розраховується з незмінної періодичної процентної ставки на залишок зобов'язання з оренди через використання субрахунку для відображення поточної частини орендних зобов'язань. Після дати початку оренди Група визнає в фінансових витратах відсотки по зобов'язанням з оренди, а змінні орендні платежі, не включені в оцінку зобов'язання з оренди – у собівартості, адміністративних чи збутових витратах залежно від цільового використання активів аналогічно з амортизації активів з права користування. Витрати по змінним платежам визнаються в періоді, в якому настає подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Чергові виплати з орендної плати відображаються через окремих субрахунок поточних розрахунків за довгостроковими зобов'язаннями. Платежі з операційної оренди визнаються у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом дії договорів оренди. Заохочення за договорами оренди, визнаються як невід'ємна частина загальних витрат за орендою протягом періодів дії договорів оренди.

Переоцінка зобов'язань.

Орендне зобов'язання переоцінюється, якщо виконується будь-яка з таких двох умов: або змінився строк оренди, або змінилася оцінка можливості придбання базового активу. Переоцінка здійснюється шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів з використанням переглянутої ставки дисконту.

Також, якщо наявна модифікація оренди, яка обліковується як окрема оренда, орендар має переоцінити орендне зобов'язання шляхом коригування активу з права користування.

Група не визнає актив з права користування та орендні зобов'язання до оренди зі строком 12 місяців або менше, та оренди, за якою базовий актив є малоцінним. Орендні платежі з такою орендою, визнаються у звіті про сукупний дохід як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

2.6. Резерви за зобов'язаннями та платежами

Резерви за зобов'язаннями та платежами визнаються, коли Група має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті подій, що сталися в минулому, коли існує ймовірність того, що погашення зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди, і коли існує можливість з достатнім ступенем точності оцінити суму зобов'язання.

2.7. Активи, що утримуються для продажу або розподілу

Довгострокові активи чи групи вибуття, що включають активи чи зобов'язання, відшкодування вартості яких очікується за рахунок продажу або розподілу, а не постійного використання, класифікуються як утримувані для продажу або розподілу.

Безпосередньо перед віднесенням активів чи компонентів групи вибуття до категорії утримуваних для продажу виконується їх переоцінка відповідно до облікової політики Групи. Після цього активи чи група вибуття оцінюються за меншою з двох величин: за балансовою вартістю чи за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію. Збитки від зменшення корисності після початкової класифікації активів як утримуваних для продажу або розподілу та подальші прибутки чи збитки від переоцінки визнаються в прибутку або збитку. Прибутки, що перевищують кумулятивний збиток від зменшення корисності не визнаються.

Амортизація чи знос на довгострокові активи, що класифікуються як утримувані для продажу або розподілу, не нараховуються.

2.8. Страхова діяльність

Визнання, оцінка та представлення страхових договорів

МСФЗ 17 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації щодо договорів страхування, договорів перестрахування та інвестиційних контрактів за умовами дискреційної участі.

Договори страхування – це договори, яким притаманний істотний страховий ризик на дату укладання договору. Страховий ризик виникає, коли Група погоджується надати компенсацію держателю страхового полісу, якщо визначена ймовірна майбутня подія негативно вплине на держателя страхового полісу, з можливістю виплати значно більшої суми за сценарієм, за яким страховий випадок настає, на відміну від сценарію, за яким він не настає, враховуючи мінливість

строків платежів. Договори, які не відповідають визначенню страхового договору, класифіковані як похідні договори або сервісні залежно від ситуації.

Страхові договори, що випущені Групою, включають договори прямого страхування та прийнятого перестрахування.

Група проаналізувала договори страхування, договори вхідного перестрахування окремо і щодо кожного із них є сценарій (ненульова ймовірність) настання суттєвих збитків у розмірі страхової суми (ліміту відповідальності).

Утримувані договори перестрахування – договори переданого перестрахування, які не звільняють Групу від її зобов'язання, пов'язаного з базовими договорами страхування. Утримувані договори перестрахування відображаються окремо у звіті про фінансовий стан для врахування кредитного ризику та зобов'язань Групи перед держателями її страхових полісів.

Група вважає, що всі договори страхування та перестрахування, укладені протягом звітного періоду, є предметом застосування МСФЗ 17.

Одиниця обліку та визнання.

Договори страхування та утримувані договори перестрахування об'єднуються у портфелі страхових договорів на основі базового ризику та управління таким ризиком, а в подальшому об'єднуються у групи на основі базової очікуваної прибутковості та дати випуску, при цьому окремо формуються групи, які не містять договори, випущені більш ніж рік тому.

Страхові договори визнаються:

- з найбільш ранньої із дат початку періоду покриття договору страхування;
- настання строку платежу від держателя страхового полісу чи отримання від нього платежу, якщо договором не передбачено дату здійснення платежу;
- коли договір страхування є обтяжливим.

Утримувані договори перестрахування, які передбачають пропорційне покриття, визнаються з пізнішої із дат початку періоду покриття за договором перестрахування та первісного визнання базових договорів страхування, залежно від того, яка з цих дат настає пізніше.

Утримувані договори перестрахування, які не передбачають пропорційного покриття, визнаються з початку періоду покриття за договором перестрахування, крім випадків, якщо на більш ранню дату Група визнає обтяжливі договори страхування, які передані у перестрахування, і відповідний договір перестрахування був укладений до визнання обтяжливого базового договору. В такому випадку, утримувані договори перестрахування визнаються на дату визнання обтяжливих груп базових договорів страхування.

Після визнання договорів страхування і утримуваних договорів перестрахування вони включаються до існуючої групи договорів, де можливо.

Якщо договір страхування неможливо включити до існуючої групи на основі описаних вище критеріїв, формується нова група. Група може складатися з одного договору.

Групи договорів формуються у момент первісного визнання і їх склад не переглядається після того, як усі договори були включені до групи.

Оцінка

Група оцінює свої випущені договори страхування та договори перестрахування, термін дії яких не перевищує 12 місяців з використанням підходу на основі розподілу премії. Група вважає, що до короткострокових договорів, яким не властива значна мінливість грошових потоків, є обґрунтованим використання підходу на основі розподілу премій. Принципи первісної та подальшої оцінки у межах підходу на основі розподілу премії застосовується до всіх договорів страхування.

Межі договору

Межі договору Група визначає виходячи з:

- терміну дії договору за конкретним об'єктом страхування;
- можливості у договорі на певні дати розірвати договір зі сторони Компанії без втрати премії за періоди, під час яких договір діяв або можливості переглянути умови договору односторонньо зі

сторони Групи.

Грошові потоки виконання в межах договору

Грошові потоки виконання – є поточні оціночні розрахунки грошових потоків у межах групи договорів, які включають очікувані Групою страхові премії, страхові вимоги, аквізиційні витрати та інші видатки, зкориговані для відображення строків і невизначеності таких сум, із коригуванням на визначений нефінансовий ризик.

До грошових потоків в межах договору належать:

- премії (в тому числі коригування премій і частки премії), що надійшли від держателя страхового полісу, а також будь-які додаткові грошові потоки, обумовлені такими преміями;
- платежі держателеві страхового полісу (або від його імені), включаючи страхові виплати, які вже було заявлено, але ще не оплачені (тобто заявлені страхові виплати), страхові виплати за подіями, що відбулися, але вимоги про їх здійснення не було заявлено, а також усі майбутні страхові виплати, стосовно яких Група має суттєві зобов'язання;
- платежі держателеві страхового полісу (або від його імені), розмір яких змінюється залежно від доходності базових статей;
- розподіл аквізиційних грошових потоків, що можуть бути віднесені на портфель, до якого належить договір;
- витрати на розгляд вимог про страхові виплати (тобто витрати, яких Група зазнає при з'ясуванні обставин, обробці та прийнятті рішень щодо вимог про страхові виплати за чинними договорами страхування, включаючи винагороди юристам та оцінювачам збитків, а також внутрішні витрати на з'ясування обставин щодо вимог про страхові виплати й обробку платежів за такими вимогами);
- витрати, яких зазнає Група при наданні контрактних вигід у не грошовій формі;
- витрати на адміністрування та супровід договорів страхування – наприклад, витрати на виставлення рахунків на сплату премій і обробку змін у договорах. Такі витрати мають включати в себе також регулярні комісії, які, як очікується, доведеться сплачувати посередникам, якщо певний держатель страхового полісу продовжує сплачувати премії в межах страхового договору;
- податки, що справляються за операціями (зокрема, податки на премії), та збори (зокрема збори в гарантійний фонд), які виникають безпосередньо з наявних страхових договорів або можуть бути віднесені на них на обґрунтованій і послідовній основі;
- платежі, які здійснює Група від імені держателя страхового полісу, пов'язані з виконанням зобов'язань держателя полісу, а також пов'язані з цим надходження;
- потенційні надходження грошових коштів від відшкодування (наприклад від утилізації та суброгації) за майбутніми вимогами, передбачені наявними договорами страхування, а також – у тому обсязі, в якому вони не відповідають критеріям визнання їх окремими активами;
- потенційні надходження грошових коштів від відшкодувань за минулими вимогами;
- частка фіксованих і змінних накладних витрат (як то витрат на бухгалтерський облік, роботу з персоналом, інформаційні технології та інформаційну підтримку, амортизацію, оренду, обслуговування та оплату комунальних послуг), що може бути безпосередньо віднесена на виконання договорів страхування. Такі накладні витрати відносяться на групи договорів страхування із використанням систематичних і раціональних методів, які послідовно застосовуються до всіх витрат, що мають аналогічні характеристики;
- будь-які інші витрати, що конкретно можуть бути віднесені на держателя страхового полісу згідно з умовами договору страхування.

До грошових потоків, які не враховуються під час оцінювання грошових потоків, що виникають у разі виконання Групою наявного договору страхування належать:

- грошові потоки (платежі та надходження), що виникають за утримуваними контрактами перестрахування;
- грошові потоки, що можуть виникати за майбутніми договорами страхування, тобто грошові контракти за межами наявних контрактів;

- грошові потоки, пов'язані з витратами, які неможливо віднести безпосередньо на портфель договорів страхування, наприклад, витрати на розробку продуктів, навчання, тощо. Такі витрати визнаються в прибутку або збитку приїх понесенні;
- грошові потоки, що виникають унаслідок аномальних обсягів марно витрачених на виконання договору трудових та інших ресурсів. Такі витрати визнаються в прибутку або збитку приїх понесенні;
- платежі за податком на прибуток та надходження по них, здійснені або одержані Групою від її імені. Такі платежі та надходження визнаються, оцінюються й подаються окремо з застосуванням МСБО 12 «Податки на прибуток»

Випущені договори страхування

Первісна оцінка

При первісному визнанні кожної групи страхових договорів балансова вартість зобов'язання на залишок покриття оцінюється як премії, отримані про первісному визнанні, мінус будь-які аквізиційні грошові потоки, віднесені на цю групу, з коригуванням на будь-які суми, раніше визнані щодо грошових потоків, пов'язаних з такою групою (включаючи активи за аквізиційними грошовими потоками). Група відносить на майбутні періоди і амортизує аквізиційні грошові потоки за всіма групами договорів, за винятком випадків, коли контракти є обтяжливими. Коригування на визначений нефінансовий ризик розраховується лише при оцінці зобов'язання за страховими вимогами.

У разі наявності ознак того, що група договорів є обтяжливою, Група визнає збиток у складі витрат на страхові послуги у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід і збільшує зобов'язання на залишок покриття, якщо поточна оціночна сума грошових потоків виконання, що стосується залишку покриття, перевищує балансову вартість зобов'язання на залишок покриття. Сума такого перевищення визнається компонентом збитку у складі зобов'язання на залишок покриття з відображенням у зобов'язаннях за страховими договорами у звіті про фінансовий стан.

Подальша оцінка

Балансова вартість групи страхових договорів на кожну звітну дату – це сума зобов'язань на залишок покриття і зобов'язань за страховими вимогами. При подальшій оцінці балансова вартість зобов'язань на залишок покриття збільшується на суму отриманих премій, а амортизація аквізиційних грошових потоків визнається як витрати і зменшується на суму, визнану як дохід від наданих страхових послуг та будь-які додаткові аквізиційні грошові потоки, віднесені після первісного визнання.

Зобов'язання за страховими вимогами включає грошові потоки виконання щодо збитків за страховими вимогами і витратами, які ще не сплачені, включаючи страхові вимоги, які виникли, але не заявлені. Зобов'язання відображає коригування на не фінансовий ризик і вартість грошей у часі, оскільки розрахунковий період за деякими страховими договорами Групи, випущеними й оціненими згідно з підходом на основі розподілу премії, може перевищувати один рік.

У кожному періоді Група переоцінює компонент збитків за тим самим алгоритмом розрахунку, що й при первісному визнанні, і відображає зміни шляхом коригування компоненту збитків, поки компонент збитків не зменшено до нуля, а суму таких коригувань визнає у складі витрат на страхові послуги.

Зобов'язання за страховими вимогами

На звітну дату розрахунок зобов'язань за страховими вимогами здійснюється наступним чином:

- здійсненням оцінки загального резерву збитків (як суми резерву заявлених, але не виплачених збитків та резерву збитків, що виникли, але не заявлені) методами трикутників в розрізі однорідних груп ризиків (видів страхування);
- здійсненням оцінки резерву (прямих та непрямих) витрат на врегулювання;
- здійсненням оцінки резерву під очікувані регреси;
- здійсненням дисконтування;
- здійсненням корегування на нефінансовий ризик;

- здійсненням алокування майбутніх грошових потоків (виплати, витрати на врегулювання, регрес).

Утримувані договори перестрахування

Первісна оцінка. При первісному визнанні кожної рупи утримуваних договорів перестрахування балансова вартість активу на залишок покриття оцінюється у розмірі премій, переданих у перестрахування при первісному визнанні, з коригуванням на комісійні винагороди за передачу в перестрахування, які не залежать від страхових вимог, та будь-які суми, раніше визнані щодо грошових потоків за цією групою договорів. За контрактами, що оцінюються з використанням підходу на основі розподілу премії, коригування на визначений нефінансовий ризик розраховується лише при оцінці активу за страховими вимогами.

У разі наявності обтяжливої групи базових базових договорів створюється компонент відшкодування збитків щодо групи утримуваних договорів перестрахування, за допомогою якого здійснюється коригування активу на залишок покриття і визначаються суми, що у подальшому подаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у складі чистого результату перестрахування як сторно відшкодування збитків і вилучаються з вартості перестрахування.

Подальша оцінка.

Балансова вартість групи утримуваних договорів перестрахування на кожну звітну дату є сумою активу на залишок покриття та активу за страховими вимогами. При подальшій оцінці балансова вартість активу на залишок покриття збільшується на суму сплачених премій і зменшується на суму, визнану як вартість перестрахування стосовно отриманих послуг. За договорами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, актив за страховими вимогами оцінюється аналогічно активу за страховими вимогами за загальною моделлю оцінки і відображає коригування на не фінансовий ризик та вартість грошей у часі, оскільки розрахунковий період за лежкими утримуваними компанією договорами перестрахування, які оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, перевищує один рік.

Відображення у Звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

Дохід від страхування

За договорами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премій, компанія визнає дохід від страхування на основі очікуваного надходження премій та із плином часу протягом періоду покриття за групою договорів.

Витрати на страхові послуги

Витрати на страхові послуги, понесені за страховими контрактами, визнаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому вони понесені, і включають збитки за страховими вимогами (за вирахуванням сум отриманих регресів), інші витрати на страхові послуги, амортизацію аквізиційних витрат, збитки і сторно збитків за обтяжливими контрактами, а також збитки та сторнування збитків від знецінення активів за аквізиційними грошовими потоками.

Чистий результат перестрахування

Чистий результат перестрахування складається з вартості перестрахування за вирахуванням відшкодування витрат на страхові послуги перестраховиками. Вартість перестрахування визначається у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому послуги отримано від перестраховика протягом періоду покриття. Відшкодування витрат на страхові послуги, отримані від пере страховиків, визнаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому відшкодовані страхові вимоги та інші витрати на страхові послуги, включаючи будь-які зміни очікувань щодо цих сум, а також відшкодування та сторно відшкодування компоненту збитків. Формування компоненту відшкодування збитків і подальше збільшення або зменшення компоненту відшкодування збитків, пов'язанне з майбутніми послугами, відображаються у складі чистого результату перестрахування.

Чисті фінансові доходи або витрати від договорів страхування і утримуваних договорів перестрахування

Чисті фінансові доходи або витрати від договорів страхування і утримуваних договорів перестрахування, які подані у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, складається зі змін у балансовій вартості договорів страхування і договорів перестрахування внаслідок впливу

вартості грошей у часі. Фінансові доходи і витрати від договорів страхування і утримуваних договорів перестрахування виникають у зв'язку із впливом дисконтування грошових потоків виконання у складі активу за страховими вимогами та зобов'язаннями за страховими вимогами з використанням поточних ставок дисконту.

2.9. Визнання інших доходів

Група отримує інший дохід, який не пов'язаний з проведенням страхової діяльності, а саме відсотки за депозитними договорами, відсотки за залишками коштів у централізованих резервних фондах (МТСБУ), доходи від орендних операцій.

Інший дохід визнається, коли є упевненість, що Група отримає економічні вигоди від проведених операцій і розмір доходу можна достовірно визначити. Дохід визнається за вирахуванням витрат на його отримання в тому періоді, в якому проведена операція.

Дохід від сум, що отримуються в результаті реалізації переданого страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки включає дохід, отриманий від заходів досудового врегулювання та судового захисту від третьої сторони, такої як відповідач, Група визначає в момент отримання суми коштів від реалізації регресних прав.

2.10. Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах

Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) було створене Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України і діє як офіційний гарант відшкодування українськими страховими компаніями-бенефіціарам у Європі шкоди, завданої третім особам, за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів. Фонд страхових гарантій гарантує виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди майну потерпілих, фонд захисту постраждалих - виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди життю і здоров'ю потерпілих.

Кошти страховиків розміщуються на депозитних рахунках у банках. На такі гарантійні депозити нараховуються відсотки, і всі вони розміщені у вітчизняних банках. Депозити у додатковому страховому фонді страхових гарантій є страховим резервом, управління яким від імені Групи здійснює МТСБУ. Згідно із Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 року, внески страхових компаній до резервних фондів МТСБУ повертаються страховим компаніям після закінчення періоду, протягом якого вони можуть бути використані МТСБУ для покриття збитків у випадку невиконання зобов'язань страховиком, що видав поліс.

Зазначені гарантійні депозити будуть повернені Групі, коли в обігу не буде полісів, за якими можуть виникнути збитки.

2.11. Визнання витрат

Визнання витрат, пов'язаних із здійсненням страхової діяльності розкрито в п.2.8.

Група несе також інші витрати, які не пов'язані із надання послуг зі страхування та перестрахування.

Витрати признаються в звіті про сукупний прибуток, якщо виникає зменшення в майбутніх економічних вигодах, пов'язаних із зменшенням активу або збільшенням зобов'язання, які можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються в звіті про сукупний прибуток на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретними статтями доходів.

Витрати визнаються в звіті про сукупний прибуток негайно, якщо витрати не створюють великі майбутні економічні вигоди, або коли майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати вимогам визнання активу в звіті про фінансовий стан.

2.12. Зобов'язання за пенсійними програмами

Група нараховує та сплачує єдиний соціальний внесок у відповідності до вимог законодавства України. Група не має пенсійних програм за недержавним пенсійним забезпеченням.

2.13. Зобов'язання за виплатами працівникам

Група не здійснює інших виплат працівникам, ніж виплати із заробітної плати та виплат, що привірюються до заробітної плати, та не має інших обов'язань перед персоналом за виплатами.

2.14. Податок на прибуток

Поточні витрати на сплату податку з основної діяльності розраховуються згідно вимог українського податкового законодавства.

Для цілей фінансової звітності поточні витрати з податку на прибуток коригуються на суми відстрочених податків, що виникають із-за наявності тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань і їх вартістю, що обліковується для цілей оподаткування. За наявності такі коригування приводять, за необхідності, до відображення у звітності відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань.

Для визначення витрат з податку за основною діяльністю, а також з податку на прибуток від іншої діяльності, застосовується метод розрахунку зобов'язань по звіту про фінансовий стан. Сума активів і зобов'язань по відстроченому оподаткуванню розраховується на основі очікуваної ставки податку, яка повинна бути застосована в тих роках, коли сума тимчасових різниць може бути відшкодована або реалізована.

Відстрочені податкові активи визнаються лише в тих випадках, коли існує вірогідність того, що майбутньої суми прибутку до оподаткування буде досить для реалізації відстрочених податкових активів. На кожен дату складання звіту про фінансовий стан Група переоцінює невизнані відстрочені податкові активи. Група визнає раніше не визнаний відстрочений податковий актив тільки в частині, в якій існує вірогідність його реалізації при отриманні майбутніх прибутків, що підлягають оподаткуванню. І навпаки, Група зменшує балансову вартість відстроченого податкового активу у разі, коли зникає вірогідність повної або часткової реалізації такого активу в майбутніх прибутках.

Беручи до уваги нестабільність податкової політики держави, оцінка відстрочених податкових активів і зобов'язань щодо податку на прибуток Групи проводилась на основі суджень керівництва Група, і базувалась на інформації, яка була в його розпорядженні на момент складання цієї фінансової звітності.

2.15. Операції в іноземній валюті

Операції в іноземних валютах перераховуються у гривні за курсами обміну, що діють на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, що номіновані в іноземних валютах на дату звіту, перераховуються у гривні за курсом обміну, що діє на цю дату. Прибутки або збитки від курсових різниць по монетарних статтях є різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою з урахуванням ефективного відсотка та платежів за період, та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованій за курсом обміну на кінець звітного періоду. Курсові різниці, що виникають при перерахуванні, визнаються у прибутку або збитку. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною собівартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсом обміну, що діє на дату операції.

МСБО 21 розподіляє курсові доходи (витрати між звичайними доходами (витратами) та тими, що відносяться до іншого сукупного доходу та не передбачає розподіл курсових різниць на операційні та не операційні. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» вимагає прибутки від курсових різниць подавати на нетто-основі та відображати у звіті про сукупний дохід окремою статтю. Але, враховуючи, що Компанія надає звітність за МСФЗ за формами, затвердженими Міністерством фінансів, було прийнято рішення відображати курсові різниці як доходи (витрати) від операційної різниці.

Так як незважаючи на те, що з березня 2014 року НБУ оголосив про перехід до режиму плаваючого валютного курсу, що призвело до знецінення національної валюти, в Україні спостерігається значний дефіцит надходження іноземної валюти, управлінський персонал вважає, що офіційні курси НБУ надають найкращі наближення до поточних обмінних курсів, що діють на звітну дату. Тобто, при підготовці цього фінансового звіту керівництво застосовує для монетарних статей офіційні курси НБУ, отримані з офіційно опублікованих джерел для перерахунку операцій і залишків в іноземній валюті.

Курси обміну гривні, які були використані при підготовці цієї звітності наступні:

Валюта	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Долар США	37,9824	36,5686

Євро	42,2079	38,951
------	---------	--------

2.16. Інші положення облікової політики. Вплив зміни облікової політики.

Вплив зміни облікової політики на події і операції, що відбуваються (відбувались) в Групі

Доцільність зміни того чи іншого положення облікової політики Групи встановлюється у разі:

- змін статутних вимог (тобто при внесенні змін до статуту Групи);
- змін вимог органу, що затверджує стандарти бухгалтерського обліку (вносяться зміни чи доповнення до тих чи інших стандартів);
- набуття чинності нового МСФЗ;
- якщо зміни забезпечать достовірніше відображення подій або операцій у фінансовій звітності Групи.

Вплив зміни облікової політики на події й операції минулих періодів Група відображає у звітності шляхом:

- коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- повторного надання порівняльної інформації стосовно попередніх звітних періодів;

Зміна облікової політики, вибір відображення впливу зміни на облікову політику Групи розкриває й обґрунтовує у примітках до фінансової звітності за поточний звітний період.

Облікова політика застосовується Групою щодо подій і операцій з моменту їх виникнення.

Не є зміною облікової політики встановлення облікової політики для:

- подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій;
- подій або операцій, які не відбувались раніше.

Якщо неможливо розрізнити зміну облікової політики та облікових оцінок, то це розглядається і відображається як **зміна облікових оцінок**.

Не є зміною облікової політики Групи зміна визначення облікових оцінок.

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується Групою з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. Вона може бути переглянута, якщо змінюються обставини, на яких вона ґрунтувалася, або отримано додаткову інформацію. Зміни облікових оцінок впливають тільки на майбутнє і не стосуються минулого.

Наслідки змін в облікових оцінках Група включає до тієї статті звіту про фінансові результати, яка раніше застосовувалася для відображення доходів або витрат, пов'язаних з об'єктом такої оцінки, в тому періоді, в якому відбулася зміна, а також в наступних періодах, якщо зміна впливає на ці періоди.

Внесення змін до облікової політики, що стосуються майбутніх періодів, застосовуються з початку нового звітного періоду, і оформлюється відповідним наказом про внесення змін до облікової політики Групи.

У випадках, коли Група розпочинає здійснювати нові операції, або у випадку змін окремих законодавчих норм, введення положень з обліку, яких Група не могло передбачити заздалегідь, зміни в облікову політику можуть бути внесені протягом звітного періоду (року) і застосовуватися Групою з дати затвердження таких змін.

У зв'язку з набуттям чинності з 01.01.2023 року МСФЗ 17, Група здійснила ретроспективний перерахунок показників страхової діяльності та перестраховування у відповідності до вимог МСФЗ 17. Основні положення наведено в примітці 2.8. Перелік застосованих суджень наведено в примітці 3.1.

3. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ, ОЦІННІ ЗНАЧЕННЯ І ПРИПУЩЕННЯ

При підготовці фінансової звітності згідно з МСФЗ керівництво Групи повинно робити оцінки та припущення, які мають вплив на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на дату підготовки фінансової звітності згідно з МСФЗ та відображені суми доходів та витрат протягом звітного періоду. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок. Оцінки, покладені в основу припущення, постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в інших майбутніх періодах.

3.1. Ключові судження, які використовуються при першому застосуванні МСФЗ 17.

♦ Визнання договору у сфері застосування МСФЗ 17 – використовується судження, щоб оцінити, чи передає контракт страховий ризик (тобто чи існує сценарій з комерційною сутністю, за

яким суб'єкт господарювання має ймовірність збитків на основі теперішньої вартості) і чи є взятий страховий ризик значним. Значущість страхового ризику оцінюють окремо за кожним договором.

Для того, щоб ідентифікувати страхові контракти, які підпадають під дію МСФЗ 17, Група перевірила, чи суб'єкт господарювання за певним контрактом приймає значний страховий ризик від страхувальника та зобов'язується надати страхувальнику компенсацію за негативний вплив, який визначається як невизначений майбутній страховий випадок.

Після аналізу страхових контрактів Група підтвердила судження щодо того, що страхові контракти є такими, за яким одна сторона приймає значний страховий ризик від іншої сторони (держателя страхового полісу), погоджуючись виплатити держателю страхового полісу компенсацію в разі певної події в майбутньому, настання якої пов'язане з невизначеністю, — страховою подією, що справляє на держателя страхового полісу несприятливий вплив.

♦ Відокремлення нестрахових компонентів - використовується судження для оцінки того, чи потрібно об'єднувати або розділяти страхові контракти на окремі компоненти.

Проведений аналіз продуктової лінійки дозволяє Групі стверджувати, що вона не пропонує продукти, які містять компоненти, що являють собою окремі контракти, на які б поширювалася сфера застосування іншого МСФЗ.

- ♦ Визначення рівня агрегування портфелів – використовується судження для визначення:
- чи мають контракти подібні ризики та чи управляються вони разом;
 - очікуваної прибутковості контрактів під час первісного визнання, включаючи те, чи очікується, що контракти будуть обтяжливими;
 - чи потрібно ділити групи на більше груп.

Для підтвердження цього судження Групою було:

- проведено детальний аналіз та розподіл всіх договорів до відповідних груп, як для договорів прямого страхування, так і для договорів перестрахування;
- протестовано всі групи договорів та визначений метод обліку для них.

Група в результаті проведеного аналізу обирала поділ, виходячи з особистих суджень і досвіду роботи на страховому ринку та проектів нових нормативно-правових актів НБУ.

Для цілей оцінки страхові договори агрегуються у так звані групи страхових договорів. Це агрегування відбувається для забезпечення того, щоб прибутки визнавалися з плином часу пропорційно до наданих страхових послуг, а збитки визнавалися негайно, коли Група визначає, що укладений договір є обтяжливим.

Взаємозалік прибутків і збитків між виявленими групами страхових контрактів не дозволяється.

Для кожної групи страхових договорів Група визначає одиниці покриття на основі характеристики страхових продуктів, враховуючи для кожного контракту кількість наданих вигод та очікуваний період покриття.

Для формування груп договорів Група спершу визначила портфелі, які включають контракти зі схожими ризиками, управління якими здійснюється разом. Ці портфелі були поділені на групи на основі доходності, річних когорт та ліній бізнесу.

Класифікація страхових контрактів з точки зору оцінки та обліку контрактів відповідно до МСФЗ 17 відбувалася за наступним алгоритмом:

- Портфелі (лінії бізнесу): страхові контракти, що наражаються на схожі ризики і управління якими здійснюється разом, об'єднуються у портфель.

Розподіл страхових контрактів Групи по портфелях:

1. *Здоров'я (крім медичного страхування);*
2. *Здоров'я (медичне страхування);*
3. *Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ);*
4. *Інша моторна відповідальність;*
5. *КАСКО;*
6. *МАТ-майно;*

7. МАТ- відповідальність;
8. Майно, крім страхування сільськогосподарської продукції;
9. Майно (страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою);
10. Майно (страхування сільськогосподарської продукції без державної підтримки);
11. Відповідальність (крім страхування відповідальності оператора ядерної установки та крім страхування відповідальності суб'єкта митного режиму);
12. Страхування відповідальності суб'єкта митного режиму;
13. Страхування відповідальності оператора ядерної установки;
14. Кредит, порука;
15. Судові витрати;
16. Асистанс;
17. Фінансові ризики

Портфелі поділяються на групи договорів:

- групу договорів, які при первісному визнанні є обтяжливими.
- групу договорів, які при первісному визнанні не мають значної можливості з часом стати обтяжливими.

Оцінка щодо обтяжливості здійснюється на рівні окремого страхового договору.

На дату застосування МСФЗ 17 Група має лише необтяжливі групи договорів.

- Поділ на класи страхування, які об'єднуються у портфелі (лінії бізнесу). Класи страхування включають в себе відповідні ризики.

- **Когорти:** групи контрактів додатково поділяються відповідно до років випуску контрактів ("річні когорти"). Когорта контрактів – мінімальна одиниця обліку контрактів згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, яка є сукупністю договорів, що належать до одного портфеля, згрупованих за обтяжливістю та об'єднаних періодом укладення не більше 12 місяців.

Прийняте рішення щодо розподілу страхових договорів за річними когортами, дозволило більш точно розподілити страхові договори за їх прибутковістю для цілей оцінки зобов'язань.

Страхові договори розподіляються за групами при первісному визнанні згідно з МСФЗ 17, і Група не переглядає даний розподіл за групами у наступних періодах, якщо не існує підстав для припинення визнання, які викладено в МСФЗ 17, пов'язаних з модифікацією страхового договору, яка вимагає визнати новий договір.

♦ Визначення моделі обліку – для визначення того, чи відповідають договори критеріям спрощеного обліку методу на основі розподілу премій (РАА), використовується судження щодо того, чи суттєво відрізнятиметься зобов'язання на залишок покриття згідно з РАА від зобов'язання на залишок покриття, визначеного відповідно до GMM.

Після аналізу всіх страхових договорів Групи, прийнято рішення щодо застосування для всіх груп договорів спрощеного методу (РАА), оскільки за своєю суттю строк страхового покриття кожного договору в складі когорти договорів становить один рік або менше, а незначна частка довгострокових договорів не буде мати суттєвого впливу на остаточний результат розрахунку. Умови таких договорів планується змінити. Група очікує, що таке спрощення забезпечить оцінку резерву премій для когорти договорів, яка суттєво не відрізнятиметься від результатів оцінки, які було б одержано в разі застосування загальної моделі оцінки резерву премій і не очікує значної мінливості грошових потоків.

♦ Використовується судження про визначення періоду покриття, для оцінки меж контракту (тобто які грошові потоки пов'язані з наявним контрактом, а які — з майбутніми контрактами для цілей бухгалтерського обліку). Використовується судження для оцінки відповідності та повноти грошових потоків, у тому числі того, які витрати включено в оцінку страхових контрактів.

Межі контрактів. Група враховує в оцінці групи страхових контрактів усі майбутні грошові потоки в межах кожного контракту у складі групи. Межі контрактів відокремлюють майбутні грошові потоки, що стосуються діючих страхових контрактів, від майбутніх грошових потоків по контрактам, які ще не укладені.

Грошові потоки перебувають у межах страхового контракту, якщо вони впливають із суттєвих прав і обов'язків, що існують протягом звітного періоду, в якому Група може змусити держателя страхового полісу сплатити премії або в якому Група має дійсне зобов'язання надати держателю

страхового полісу послуги страхового контракту. Дійсне зобов'язання надати послуги страхового контракту завершується тоді, коли:

- Група має практичну змогу переоцінити ризики конкретного держателя страхового полісу і, як наслідок, установити ціну або рівень виплат, що повністю відображає ці ризики;

Або

- виконуються обидва наведені нижче критерії:

- Група має практичну змогу переоцінити ризики портфеля страхових контрактів, що містить відповідний контракт, і, як наслідок, установити ціну або розмір виплат, що повністю відображає ризик цього портфеля;

- розмір премій до дати переоцінки ризиків не враховує ризиків, що стосуються періодів після дати переоцінки.

Для Групи межі страхових контрактів узгоджуються з датою закінчення договору, зазначеною в договорі страхування як юридичному документі.

Якщо в договорі немає терміну оплати, перший платіж від страхувальника вважається таким, що підлягає сплаті, коли він «отриманий». Група визнає свої зобов'язання на дату, яка сталася раніше:

1. Дата оплати;
2. Дата початку покриття;
3. Коли стає відомо, що група договорів стає обтяжливою.

♦ Визначення ставки дисконту - при визначенні використовуваних ставок дисконту використовуються судження, стосовно грошових потоків, які очікуються після останньої спостережуваної на ринку точки (тобто для довгострокових ставок). Використовується судження для визначення коригування ліквідності, яке буде застосовано до безризикової кривої дохідності, або для визначення відповідного базового портфеля та внесення відповідних коригувань для усунення факторів, що стосуються тільки базових активів.

Ставки дисконту

Група коригує оцінки майбутніх грошових потоків для відображення часової вартості грошей і фінансових ризиків, пов'язаних із такими грошовими потоками, в тому обсязі, в якому фінансові ризики не враховано в оцінках грошових потоків.

Для грошових потоків, виражених у національній валюті, Група використовує як криві дисконтування базові криві безкупонної дохідності за моделлю Свенссона, що розраховуються і публікуються Національним банком.

Для грошових потоків, виражених в іноземній валюті, Група використовує як криві дисконтування криві безризикових процентних ставок, оприлюднених на сторінці офіційного Інтернет-представництва Європейського органу зі страхування і професійних пенсій (англійською мовою – EIOPA), які не враховують коригування на волатильність.

♦ Коригування на нефінансовий ризик – використовується судження під час визначення відповідної методики оцінки для коригування на нефінансовий ризик. Підхід, який використовують для визначення коригування ризику, впливатиме на те, наскільки коригування ризику забезпечує достовірне відображення ризику, якого зазнає страховик, та змін у цьому ризику.

Коригування на нефінансовий ризик

Група коригує оцінку теперішньої вартості майбутніх грошових потоків, щоб відображати компенсацію, якої потребує Група за те, що приймає на себе невизначеність щодо суми та строків грошових потоків, які виникають в наслідок нефінансового ризику.

Мета коригування на нефінансовий ризик полягає в оцінюванні впливу невизначеності грошових потоків, що виникає із страхових контрактів, крім невизначеності, обумовленої фінансовим ризиком. Таким чином, коригування на нефінансовий ризик відображає всі нефінансові ризики, пов'язані зі страховими контрактами.

В Групі коригування на ризик алокується на групи контрактів відповідно до їх ризикового профіля. Оскільки коригування на нефінансовий ризик відображає компенсацію, яку потребуватиме Група за прийняття нефінансового ризику, що виник в результаті невизначеності розмірів і строків грошових потоків, коригування на нефінансовий ризик одночасно відображає:

- ступінь вигоди від диверсифікації, що її Група враховує при визначенні компенсації, якої він потребує за прийняття відповідного ризику;
- як сприятливі, так і несприятливі наслідки у спосіб, що відображає ступінь несхильності суб'єкта господарювання до ризику.

◆ Судження щодо обрання методу оцінки статей на дату переходу.
Група обрала ретроспективний метод оцінки статей на дату переходу.

При ретроспективному підході Група на дату переходу:

- ідентифікує, визнає та оцінює кожен групу страхових контрактів так, ніби МСФЗ 17 застосовувався завжди;
- ідентифікує, визнає та оцінює будь-які активи для аквізиційних грошових потоків так, ніби МСФЗ 17 застосовувався завжди;
- припиняє визнання будь-яких наявних залишків, яких би не існувало в тому разі, якби МСФЗ 17 застосовувався завжди і визнає будь-яку одержану при цьому чисту різницю у власному капіталі.

◆ Судження щодо **контрактів перестрахування**.

За всіма договорами перестрахування, укладеними Групою, перестраховик приймає значний страховий ризик; таким чином, всі договори перестрахування підпадають під сферу застосування МСФЗ 17 і оцінюються відповідно до вимог стандарту.

Облік та судження, застосовані до страхових контрактів, були аналогічно застосовані до перестрахових контрактів.

Група здійснює первісне визнання когорти договорів вихідного перестрахування починаючи з дати, яка настала раніше:

- початку строку страхового покриття перестраховиком за когортою договорів вихідного перестрахування;
- дати первісного визнання страховиком когорти обтяжливих базових договорів, якщо страховик уклав відповідний договір вихідного перестрахування, який було віднесено до когорти договорів вихідного перестрахування станом на цю дату або раніше.

Група визнає когорту договорів вихідного перестрахування, які належать до пропорційного перестрахування, з дати первісного визнання будь-якого базового договору (як обтяжливого, так і не обтяжливого), якщо ця дата настає пізніше початку строку страхового покриття когорти договорів вихідного перестрахування.

До контрактів перестрахування **Група застосовує підхід РАА**. Станом на дату переходу обсяг контрактів перестрахування був несуттєвий.

◆ Судження щодо **збитковості страхових контрактів**.

Компонент збитку є складовою зобов'язання на залишок покриття і відображає збитки за групою обтяжливих контрактів.

Первісний збиток відокремлюється у фінансовому результаті і коригується в наступних періодах на подальші збитки, сторнування збитків та вивільнення з плином часу таким чином, щоб компонент збитку для групи контрактів дорівнював нулю до завершення періоду покриття групи контрактів.

Компонент збитку встановлюється незалежно від моделі оцінки, що застосовується (тобто він встановлюється для загальної моделі оцінки та підходу на основі розподілу премії).

Страховий контракт є обтяжливим на дату первісного визнання, якщо грошові потоки виконання (скориговані на нефінансовий ризик та вартість грошей у часі), виділені під контракт, будь-які раніше визнані грошові потоки придбання й будь-які грошові потоки від контракту на дату первісного визнання в цілому являють собою чисте вибуття грошових коштів, що визнається у прибутку або збитку.

Якщо в будь-який час протягом періоду покриття факти та обставини вкажуть на збитковість групи страхових контрактів, то Група розраховує різницю між:

- балансовою вартістю зобов'язання на залишок покриття;
- грошовими потоками виконання, що стосуються залишку покриття за групою.

Група визнає збиток у прибутку або збитку та збільшує зобов'язання на залишок покриття у тому обсязі, в якому грошові потоки виконання, що стосуються залишку покриття за групою, перевищують балансову вартість зобов'язання на залишок покриття.

За результатами проведення аналізу збитковості договорів страхування та портфелів компанії визначено прийнятний рівень збитковості 50% за загальним портфелем. Фактично за 2023 рік середній рівень збитковості за портфелем склав 32,12%. Максимальний рівень збитковості за 2023 рік 48,31% за договорами ОСЦВВНТЗ, але він знаходиться в межах прийнятного рівня.

♦ **Судження щодо зобов'язань за страховими вимогами.**

Оцінка при первісному визнанні Зобов'язання за страховими вимогами визначає зобов'язання Групи як обов'язок суб'єкта господарювання перевірити та сплатити дійсні страхові вимоги за страховими подіями, що вже настали, включаючи події, що настали, але за якими не надходило вимог про здійснення страхових виплат, а також інші понесені витрати на страхування.

Зобов'язання за страховими вимогами визначаються (окремо для кожного виду страхового випадку) після настання страхового випадку, охоплюючи очікувану виплату претензій за таким страховим випадком, за яким вимоги ще не були повністю виплачені.

Зобов'язання за страховими вимогами охоплює грошові потоки, пов'язані з наданими послугами на звітну дату. Оцінка цього зобов'язання базується на відповідних оцінках щодо:

- 1) оцінки майбутніх грошових потоків;
- 2) ставки дисконту;
- 3) коригування на нефінансовий ризик, які застосовується до зобов'язань на залишок покриття.

Подальша оцінка

У кожному звітному періоді зобов'язання за страховими вимогами оцінюється як вартість грошових потоків виконання, що пов'язані з наданими в минулому послугами, тобто являє собою найкращу оцінку поточної вартості майбутніх грошових потоків, необхідних для виконання зобов'язання за страховими вимогами і витратами по кожному страховому випадку, включаючи коригування на нефінансовий ризик.

Зобов'язання за страховими вимогами (резерв збитків) визначається як сума наступних складових:

- найкраща оцінка резерву заявлених, але не виплачених збитків з урахуванням вартості грошей у часі (далі – резерв заявлених, але не виплачених збитків);
- найкраща оцінка резерву збитків, які виникли, але не заявлені з урахуванням вартості грошей у часі (далі – резерв збитків, які виникли, але не заявлені);
- маржа ризику у резерві збитків.

Після первісного визнання, Група визнає дохід та витрати за такими змінами в балансовій вартості зобов'язання за страховими вимогами:

- витрати на страхові послуги, у разі збільшення зобов'язань через страхові вимоги і витрати, що виникли протягом періоду за винятком будь-яких інвестиційних компонентів;
- витрати на страхові послуги, у разі будь-яких подальших змін у грошових потоках виконання, пов'язаних із понесеними страховими збитками за страховими вимогами за подіями, що сталися та понесеними витратами;
- та
- фінансові доходи або витрати за страхуванням, у зв'язку з впливом часової вартості грошей і впливом фінансового ризику.

♦ **Судження щодо оцінки майбутніх грошових потоків.**

Група враховує в оцінці групи страхових контрактів усі майбутні грошові потоки в межах кожного контракту у складі групи. Оцінки майбутніх грошових потоків містять в собі, в неупереджений спосіб, усю доступну Групі обґрунтовано необхідну та підтверджену інформацію, яка доступна без надмірних витрат чи зусиль, про суму, строки й невизначеність відповідних майбутніх грошових потоків. Група оцінює суми майбутніх грошових потоків за наявними контрактами враховуючи:

- грошові потоки в межах страхового контракту;
- інформацію про вимоги про здійснення страхових виплат, вже заявлені держателями страхових полісів;

- історичні дані про власний досвід Групи, підкріплені, за необхідності, історичними даними з інших джерел;
- поточні очікування стосовно майбутніх подій, що можуть позначитись на таких грошових потоках.
- розміри здійснених страхових (перестрахових) виплат (включаючи розмір компенсації заподіяної шкоди);
- іншу інформацію про відомі або оціночні характеристики страхових контрактів.

Якщо потоки можуть бути визначені на рівні індивідуального договору страхування, то Група визначає їх таким чином, а потім об'єднує потоки за договорами, які належать до однієї групи.

Потоки, які не визначено на рівні індивідуальних контрактів і груп контрактів, розподіляються Групою на відповідні групи із застосуванням систематичних та раціональних підходів.

Група планує прямо відносити аквізиційні грошові потоки до групи контрактів і страхових контрактів, які, як очікується, виникнуть у результаті поновлення страхових контрактів у групі.

Договори перестрахування моделюються на тій самій основі, що й договори страхування.

Група підготувала проект документу щодо формування страхових резервів (зобов'язання за страховими контрактами), який в подальшому буде корегуватися відповідно до внесених законодавчих змін та змін до нормативно-правових актів НБУ.

Також передбачається додатково внесення змін у ІТ систему Групи, оскільки на сьогоднішній день відсутні роз'яснення щодо форм фінансової звітності і обліку з боку Міністерства фінансів України і Державної податкової служби України у зв'язку з провадженням МСФЗ 17.

3.2. Можливість знецінення грошових коштів та їх еквівалентів

Національному банку України в умовах агресії вдалося зберегти монетарну стійкість, а банківська система забезпечувала функціонування і збереження коштів населення. Важливим стабілізаційним фактором всього економічного середовища стала раціональна валютна політика, яка допускала слабку девальвацію гривні, що зменшувало ризики вимивання резервів та утікання капіталів, а також сприяла частковому збалансуванню попиту-пропозиції валюти на готівкових ринках.

2 жовтня 2023р. Національний банк зробив сміливий і довгоочікуваний крок — відмовився від політики інфляційного таргетування та оголосив про перехід від режиму фіксованого курсу до так званого режиму «керованої курсової гнучкості». Це означає, що НБУ не відпускає гривню у «вільне плавання», планує й надалі її підтримувати, але при цьому дозволяє курсу реагувати на певні ринкові тенденції. Зокрема, регулятор готовий продавати золотовалютні резерви, задовольняючи надмірний попит на долари для того, аби не допускати різких коливань курсу. Перехід до нового режиму є одним з кроків у напрямку валютної лібералізації та повернення до довоєнного режиму роботи валютного ринку.

Слід зазначити, що очікування певної напруги і зростання попиту на валюту частково справдилися, оскільки іноземної валюти з України виходить більше, аніж надходить в економіку (з-за зовнішньо торговельного дефіциту, зменшення надходжень від трудових мігрантів, зростання витрат за кордоном українських переселенців). Втім поки валютні резерви НБУ є достатніми для недопущення шоків курсових коливань, а допомога партнерських країн дозволяє поповнювати резерви.

Слід вказати, що ризики для курсової динаміки пов'язані з тим, що, якщо військова ситуація погіршиться або партнерська допомога зменшиться, то вірогідним стане стрімке зростання попиту на валюту, а з тим і посилення девальваційних тенденцій чи втрата резервів.

Значимість партнерської допомоги для формування зваженої монетарної політики засвідчується тим, що з весни 2022р. формування грошової бази відбувалося саме завдяки ресурсам партнерських країн, які надходили у форматі грантів або ж бюджетного фінансування. Проте це дозволило відмовитися від досить жорстких монетарних обмежень (зокрема, через високу облікову ставку) і започаткувати послідовні кроки до монетарної експансії — необхідної умови підтримки і стимулювання зростання і зміцнення реального сектору економіки.

Ще одним чинником послаблення економічних стимулів до зростання виявляється транскордонний конфлікт між Україною і сусідніми європейськими країнами у частині експорту і навіть транзиту українського зерна і окремих видів продуктів харчування, що, поряд з

відміною «зернової угоди», матиме негативний вплив на виробничі спроможності і показники платіжного балансу.

Умови розвитку економіки України у 2024р. визначатимуться складним поєднанням різноспрямованих внутрішніх та зовнішніх факторів, які посилюватимуться міжнародними протистояннями світових політичних та економічних лідерів, збереженням високих ризиків продовження повномасштабної російської агресії, а також нових вогнищ військових протистоянь. Вплив таких ризиків може бути значним, однак (всупереч їм) дотримуємося позиції, що майбутній 2024р. посилить стабілізаційні макроекономічного процесу в Україні.

Національний банк України поліпшив прогноз інфляції на 2024 рік із 9,8% до 8,6% і на 2025 рік із 6% до 5,8%. Попри очікуване прискорення інфляції у 2024 році (з 5,1% у 2023 році), вона залишатиметься помірною та повернеться до цільового діапазону у 2025 році завдяки монетарній політиці НБУ, а у 2026 році - до цілі 5%. Безумовно, сповільнення інфляції не означає її зникнення. Ціни досі продовжують зростати. Але одна річ, коли вони зростають за рік на чверть (як у 2022 році), знецінюючи зарплати та заощадження, а інша річ — коли інфляція з'їдає лише меншу частину приросту доходів і заощаджень.

Відповідно до огляду інфляції за 2023 рік від Мінекономіки, споживчі ціни в Україні минулого року зросли лише на 5,1%. Фахівці прогнозують, що протягом перших місяців 2024 року, за відсутності надзвичайних обставин, тенденція збережеться, і динаміка цін залишатиметься на рівні невеликої “млявої” інфляції.

Низький рівень інфляції є результатом кількох потужних чинників, включаючи високу адаптивність бізнесу та перевищення пропозиції товарів, особливо в агропромисловому секторі, над попитом на внутрішньому ринку, що залишається обмеженим через війну.

Навіть попри значні збитки, зазначені у дослідженні, сектор агропромислового комплексу продовжує перевищувати потреби внутрішнього ринку, що призводить до зменшення цін на продукти харчування. За даними Мінекономіки, у другому півріччі минулого року ціни на такі продукти впали на 2,8%.

Вагомий вплив мали й заходи НБУ, що забезпечили стійкість валютного ринку та спонукали громадян більше заощаджувати в гривні. Зміцнення національної валюти на готівковому ринку стримувало зростання цін на товари і послуги зі значною складовою імпорту (одяг, електроніка, авто, медицина тощо). Ще один чинник стійкого сповільнення інфляції – незмінні тарифи на частину житлово-комунальних послуг (ЖКП), зокрема на опалення та гарячу воду.

Важливим завданням НБУ залишатиметься захист привабливості гривневих інструментів – підтримки такого рівня процентних ставок за гривневими депозитами, який убезпечить гривневі заощадження від інфляційного знецінення.

НБУ прогнозує подальше зниження інфляції – до 8,5% у 2024 році та 6,0% у 2025 році. Цьому сприятиме низка чинників. По-перше, очікується поступове зниження світових цін, зокрема на енергоносії. По-друге, завершення війни має сприяти нарощуванню виробництва, а більша пропозиція товарів стримує інфляцію. По-третє, НБУ і надалі балансуватиме валютний ринок та захищатиме привабливість гривні. Це обмежить зростання цін на імпортні товари. Додаткову підтримку курсу гривні на етапі відбудови країни забезпечуватимуть інвестиції та міжнародна фінансова допомога. Водночас основний внесок в інфляцію післявоєнних років, ймовірно, матиме поступове коригування тарифів на ЖКП.

Навесні та влітку цього року банки активно підвищували ставки за депозитами. У багатьох банках зараз можна відкрити гривневий депозит на 3–12 місяців за ставкою від 15% і вище. Така дохідність захищає заощадження від інфляційного знецінення. Не дивно, що впродовж останніх місяців українці досить активно відкривали депозити саме в національній валюті. Натомість попит на валютні вклади зменшився.

Все це є результатом цілеспрямованої політики НБУ. Так, підвищення облікової ставки та інші заходи НБУ, вжиті впродовж останнього року, сприяли поліпшенню ситуації на валютному ринку та зміцненню довіри до гривні. Це – важливий здобуток для всієї економіки. Саме тому НБУ і надалі забезпечуватиме достатню привабливість гривневих активів.

Звісно, ставки за кредитами для бізнесу і населення теж залишаються високими. Це пояснюється насамперед значною інфляцією та ризиками воєнного часу. Очікується, що в наступні роки кредитні ставки зменшуватимуться завдяки очікуваному зниженню безпекових ризиків і подальшому сповільненню інфляції.

Очікується, що вже у 2024 році НБУ зможе розпочати зниження облікової ставки. Це сприятиме здешевленню кредитів і швидшому відновленню економіки після війни. Трирічний інфляційний прогноз НБУ: на 2023 рік – зниження до 18,7%, наступного року інфляція сповільниться до 10,4%, а у 2025-му – до 6,7%.

Проте в умовах продовження повномасштабних бойових дій та ракетно-дронних атак прогнози матимуть долю значну долю невизначеності.

Непрогнозований розвиток подальших подій війни призводять до суттєвої невизначеності оцінок щодо можливості відшкодування депозитів, коштів на поточних рахунках та еквівалентів грошових коштів у банківських установах. Тобто, у разі, якщо банки не зможуть повернути Групі гроші та їх еквіваленти та кошти по депозитах після 31 грудня 2023 року, необхідно буде відобразити в обліку додаткові збитки від знецінення. Тому Група свідомо використовує більш короткі терміни депозитних вкладів та розміщення коштів у найбільш надійних банках, навіть за умови втрати можливого додаткового доходу та оцінює справедливую вартість грошових коштів та їх еквівалентів за їх теперішньою вартістю.

3.3. Оцінка фінансових інвестицій

Вартість інвестицій в ПАТ ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС»

Управлінський персонал оцінює справедливую вартість інвестицій в ПАТ «ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС». Управлінський персонал оцінює вартість інвестицій в ПАТ «ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС» на основі методу участі в капіталі, що відповідно до МСБО 28 «*Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства*» застосовується усіма суб'єктами господарювання, які є інвесторами, що мають спільний контроль над об'єктом інвестування.

Справедлива вартість інших фінансових інвестицій

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі котирувань АТ "ФОНДОВА БІРЖА ПФТС" <https://pfts.ua>.

Вартість інвестицій в Товариство з обмеженою відповідальністю «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «БЛК»

Управлінський персонал оцінює вартість інвестицій в ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «БЛК», керуючись вимогами щодо інвестицій в асоційовані компанії, на основі методу участі в капіталі, що відповідно до МСБО 28 «*Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства*» застосовується усіма суб'єктами господарювання, які є інвесторами, що мають спільний контроль над об'єктом інвестування.

Метод участі в капіталі – це метод обліку, за яким інвестицію первісно визнають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування після придбання. Прибуток чи збиток інвестора включає частку інвестора в прибутку чи збитку об'єкта інвестування, а інший сукупний дохід інвестора включає його частку в іншому сукупному доході об'єкта інвестування. Згідно з методом участі в капіталі, при первісному визнанні інвестиція в асоційоване або спільне підприємство визнається за собівартістю і згодом її балансова вартість збільшується або зменшується для визнання частки інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування після дати придбання. Частка інвестора в прибутку або збитку об'єкта інвестування визнається в прибутку або збитку інвестора. Виплати, отримані від об'єкта інвестування, зменшують балансову вартість інвестиції.

3.4. Створення поточних забезпечень

Група створює наступні забезпечення, які класифікує як поточні та які можна досить точно оцінити:

- ***Резерв під забезпечення виплат відпусток***
- ***Резерв під забезпечення виплат за судовими позовами, які Група може оцінити.***

3.5. Справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості

Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка являє собою справедливую вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення.

4. НОВІ СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ

Група застосувала нові стандарти, тлумачення, зміни до стандартів, включаючи спричинені ними зміни до інших стандартів, з датою початкового застосування 1 січня 2023 року при складанні цієї фінансової звітності.

4.1. Нові стандарти, роз'яснення та поправки до чинних стандартів, що набули чинності з 01.01.2023 року

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»

Поправки роз'яснюють критерій у МСБО 1 для класифікації зобов'язання як довгострокового: вимога до суб'єкта господарювання мати право відкласти погашення зобов'язання принаймні на 12 місяців після звітного періоду. Сутність поправок:

- уточнено, що зобов'язання класифікується як довгострокове, якщо у організації є право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців, а право компанії на відстрочку розрахунків має існувати на кінець звітного періоду;
- класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від імовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом - на класифікацію не впливають наміри чи очікування керівництва щодо того, чи компанія реалізує своє право на відстрочку розрахунків;
- роз'яснення впливу умов кредитування на класифікацію - якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання організацією певних умов, то дане право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо організація виконала ці умови на дату закінчення звітного періоду. Організація повинна виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше; і
- «урегулювання» визначається як погашення зобов'язань грошовими коштами, іншими ресурсами, що представляють собою економічні вигоди, або власними дольовими інструментами, які класифікуються як капітал.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS PS) 2 «Формування суджень про суттєвість»

Поправки включають:

- Заміна вимог до компаній розкривати свої «основні положення» облікової політики (significant accounting policies) вимогою розкривати «суттєві положення» облікової політики (material accounting policies);

- Додавання керівництва про те, як компаніям слід застосовувати концепцію суттєвості при прийнятті рішень щодо розкриття облікової політики. Інформація про облікову політику є суттєвою, якщо, розглядаючи разом з іншою інформацією, включеною до фінансової звітності, вона за обґрунтованими очікуваннями могла б вплинути на рішення, які основні користувачі фінансової звітності загального призначення роблять на основі цієї звітності.

Хоча операція, інша подія або умова, з якою пов'язана інформація про облікову політику, може бути суттєвою (сама по собі), це не обов'язково означає, що відповідна інформація про облікову політику є суттєвою для фінансової звітності. Розкриття несуттєвої інформації про облікову політику може бути прийнятним, хоч і не вимагається.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»

Ефекти зміни вихідних даних або методу оцінки, використаних для виконання бухгалтерської оцінки, є змінами в бухгалтерських оцінках, якщо вони не є результатом виправлення помилок попереднього періоду.

До появи цих поправок, МСФЗ (IAS) 8 включав визначення облікової політики та визначення зміни у бухгалтерських оцінках. Поєднання визначення одного поняття (облікова політика) з іншим визначенням змін (зміна у бухгалтерських оцінках) приховує різницю між обома поняттями. Щоб зробити цю відмінність більш ясною, Рада з МСФЗ вирішила замінити визначення зміни у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок. Поправки замінюють визначення змін у бухгалтерських оцінках визначенням бухгалтерських оцінок. Згідно з новим визначенням,

бухгалтерські оцінки - це «грошові суми у фінансовій звітності, оцінка яких пов'язана з невизначеністю» (monetary amounts in financial statements that are subject to measurement uncertainty).

Компанія здійснює бухгалтерську оцінку задля досягнення мети, поставленої в обліковій політиці. Виконання бухгалтерських оцінок включає використання суджень чи припущень з урахуванням останньої доступної надійної інформації.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСБО 12 «Податки на прибуток»

Операція, яка не є об'єднанням бізнесів, може призвести до початкового визнання активу та зобов'язання та на момент її здійснення не впливати ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток. Наприклад, на дату початку оренди орендар, як правило, визнає зобов'язання з оренди та включає ту саму суму у початкову вартість активу у формі права користування. Залежно від застосовного податкового законодавства при первісному визнанні активу та зобов'язання щодо такої операції можуть виникнути рівновеликі оподатковувані та тимчасові різниці, що віднімаються. Звільнення, передбачене пунктами 15 і 24, не застосовується до таких тимчасових різниць, і тому організація визнає відкладене податкове зобов'язання та актив, що виникло. Компанія, що застосовує поправку вперше, має на дату початку самого раннього з представлених порівняльних періодів: (а) визнати відстрочений податковий актив – тією мірою, в якій є ймовірним наявність у майбутньому оподаткованого прибутку, проти якого можна зарахувати цю від'ємну тимчасову різницю, відкладене податкове зобов'язання щодо всіх тимчасових різниць, що віднімаються та оподатковуються, пов'язаних:

(і) з активами у формі права користування та зобов'язаннями з оренди; і

(ii) з визнаними зобов'язаннями щодо виведення об'єктів з експлуатації, відновлення навколишнього середовища та аналогічними зобов'язаннями та із сумами цих зобов'язань, включених до первісної вартості відповідного активу;

(б) визнати сумарний ефект первинного застосування цих поправок як коригування вступного сальдо нерозподіленого прибутку (або іншого компонента власного капіталу, залежно від ситуації) на зазначену дату.

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСФЗ 17 Страхові контракти

Поправки включають:

- Виключення деяких видів договорів зі сфери застосування МСФЗ 17
- Спрощене подання активів і зобов'язань, пов'язаних з договорами страхування в звіті про фінансовий стан
- Вплив облікових оцінок, зроблених в попередніх проміжних фінансових звітностях
- Визнання і розподіл аквізиційних грошових потоків
- Зміна у визнанні відшкодування за договорами перестрахування в звіті про прибутки і збитки
- Розподіл маржі за передбачені договором страхування інвестиційні послуги (CSM)
- Можливість зниження фінансового ризику для договорів вхідного перестрахування і непохідних фінансових інструментів
- Перенесення дати вступу в силу МСФЗ 17, а також продовження періоду звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 для страхових компаній до 1 січня 2023 року
- Спрощений облік зобов'язань по врегулюванню збитків за договорами, які виникли до дати переходу на МСФЗ 17
- Послаблення в застосуванні технік для зниження фінансового ризику
- Можливість визначення інвестиційного договору з умовами дискреційної участі в момент переходу на новий стандарт, ніж в момент виникнення договору

Поправки вступили в силу для періодів, що починаються 01.01.2023р. або пізніше.

МСФЗ 17 «Страхові контракти» (чинний для річних періодів, що починаються 1 січня 2023 року. або після цієї дати).

МСФЗ 17 встановлює принципи визнання, оцінки та подання страхових контрактів, замінюючи при цьому МСФЗ 4 Страхові контракти.

Метою цього стандарту є встановлення єдиної облікової політики для всіх типів страхових контрактів, включаючи контракти перестрахування, держателем яких є страховик.

Впровадження цього єдиного стандарту повинно забезпечити порівнянність показників фінансової звітності різних суб'єктів господарювання, що діють у різних державах і на різних ринках.

Основні відмінності МСФЗ 17 від МСФЗ 4 полягають у:

- оцінці зобов'язань та активів за договорами страхування, яка:
 - базується на значенні найкращої оцінки майбутніх грошових потоків;
 - враховує вартість грошей у часі;
 - включає коригування на нефінансовий ризик;
- окремій (від прямих ділових контрактів) оцінці зобов'язань та активів для вихідного перестрахування.
- визнанні повного очікуваного збитку за страховими контрактами під час подальшої оцінки.
- зміни для страхових контрактів передбачають обов'язкове дисконтування резервів на покриття збитків, підвищення рівня прозорості збиткових портфелів за рахунок більш деталізованого тесту обтяжливих контрактів і запровадження коригування на нефінансовий ризик.

Стандарт дозволяє обирати між визнанням змін в ставках дисконтування у звіті про прибутки та збитки або безпосередньо у складі іншого сукупного доходу

МСФЗ 17 запроваджує нові принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про страхові контракти і контракти перестрахування.

Група застосовує стандарт вперше з 1 січня 2023 року.

МСФЗ 17 вимагає від суб'єкта господарювання оцінювати страхові контракти на основі оцінок грошових потоків, які виникатимуть у міру виконання суб'єктом господарювання контрактів, використовуючи оцінки коригування на нефінансовий ризик. Оцінювання страхових контрактів також включає певні оцінки для визначення вартості грошей у часі та фінансових ризиків. Визначення цих оцінок вимагає від суб'єкта господарювання застосування суттєвих суджень і припущень. (див. Примітку 2.8 та 3.1).

4.2. Стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу

Група достроково не застосовує наступні стандарти та тлумачення, які були опубліковані, але не набрали чинності. Група планує їх застосовувати з дати набрання ними чинності.

Група не очікує, що вплив таких змін на фінансову звітність буде суттєвим.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Практичні рекомендації (IFRS) 2 «Формування суджень про суттєвість»

У жовтні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО) випустила стандарт "Довгострокові зобов'язання з певними умовами", який вніс зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності".

Поправки вдосконалили інформацію, яку надає компанія, коли її право відкласти погашення зобов'язання принаймні на дванадцять місяців залежить від дотримання ковенантів.

Поправки також стали відповіддю на занепокоєння зацікавлених сторін щодо класифікації такого зобов'язання як поточного або довгострокового. Відповідно до поправок на класифікацію зобов'язання як поточного або довгострокового впливають лише ті ковенанти, які компанія повинна виконати на звітну дату або до неї. Ковенанти, яких компанія повинна дотримуватися після звітної дати (тобто майбутні ковенанти), не впливають на класифікацію зобов'язання на цю дату. Однак, якщо довгострокові зобов'язання підлягають виконанню в майбутньому, компанії тепер повинні будуть розкривати інформацію, яка допоможе користувачам зрозуміти ризик того, що ці зобов'язання можуть бути погашені протягом 12 місяців після звітної дати. Поправки також роз'яснюють, як компанія класифікує зобов'язання, яке може бути погашене власними акціями, наприклад, конвертований борг. Якщо зобов'язання включає опціон контрагента на конвертацію, який передбачає передачу власних дольових інструментів компанії, опціон на конвертацію визнається або як капітал, або як зобов'язання, окремо від основного зобов'язання згідно з МСФЗ (IAS) 32 "Фінансові інструменти": Подання". Рада з МСФЗ роз'яснила, що коли компанія класифікує основне зобов'язання як поточне або довгострокове, вона може ігнорувати лише ті опціони на конвертацію, які визнаються як власний капітал.

Поправки вступають в силу для періодів, що починаються 01.01.2024р. або пізніше.
Поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 "Консолідована фінансова звітність" та МСБО (IAS) 28 "Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства" «Продаж або внесок активів у угодах між інвестором та його асоційованою організацією чи спільним підприємством»

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28 застосовуються до випадків продажу або внеску активів між інвестором та його асоційованою організацією чи спільним підприємством. Зокрема, поправки роз'яснюють, що прибутки або збитки від втрати контролю над дочірньою організацією, яка не є бізнесом, в угоді з асоційованою організацією або спільним підприємством, які враховуються методом участі в капіталі, визнаються у складі прибутків або збитків материнської компанії лише у частці інших непов'язаних інвесторів у цій асоційованій організації чи спільному підприємстві. Аналогічно, прибутки чи збитки від переоцінки до справедливої вартості решти частки в колишній дочірній організації (яка класифікується як інвестиція в асоційовану організацію або спільне підприємство і враховується методом участі в капіталі) визнаються колишньою материнською компанією тільки в частці незв'язаних інвесторів у нову асоційовану організацію або спільне підприємство. Дату вступу вказаних поправок в силу ще не визначено Радою МСФЗ.
Поправки не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

Поправки до МСФЗ 16 «Оренда»

У вересні 2022 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) випустила документ «Зобов'язання щодо оренди при продажу та зворотній оренді», який вносить зміни до МСФЗ 16 «Оренда» додаванням параграфу 102А. Якщо операція продажу з зворотною орендою кваліфікується як операція продажу згідно з МСФЗ (IFRS) 15 "Виручка за договорами з клієнтами", продавець-орендар повинен згодом оцінити своє зобов'язання з оренди за операцією продажу з зворотною орендою таким чином, щоб не визнавати прибуток або збиток, пов'язаний з правом користування, яке він зберігає. Правки встановлюють наступне:

- Зобов'язання з оренди, первісно визнане продавцем-орендарем за операцією продажу з подальшою орендою, включає змінні орендні платежі, які не залежать від індексу або ставки, якщо їх можна обґрунтовано оцінити. Різниця між фактично здійсненими змінними орендними платежами та оціненими змінними орендними платежами, визнаними як частина первісного орендного зобов'язання, визнається у прибутку чи збитку в періоді, в якому вони були понесені.
- Якщо оренда не є частиною операції продажу з подальшою орендою, зобов'язання з оренди не включають такі змінні платежі, які натомість відносяться на витрати у складі прибутку чи збитку в тому періоді, в якому відбувається подія або умова, що спричиняє такі платежі. Продавець-орендар застосовує ці зміни для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2024 р. або пізніше 1 січня 2024 року. Допускається дострокове застосування.

Якщо продавець-орендар застосовує ці поправки для більш раннього періоду, він повинен розкрити цей факт. Продавець-орендар застосовує зобов'язання з оренди при продажу та зворотній оренді (див. параграф В1Г) ретроспективно відповідно до МСБО 8 до операцій з продажу та зворотної оренди операцій, укладених після дати першого застосування.

Поправки не застосовуються раніше та не матимуть суттєвого впливу на фінансову звітність Групи.

5. РЕКЛАСИФІКАЦІЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ТА ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

5.1. Перерахунок показників фінансової звітності, пов'язаних з вимогами МСФЗ 17, було здійснено ретроспективно шляхом застосування нових моделей розрахунку показників страхової діяльності та результатів діяльності від операцій страхування та перестрахування. У зв'язку із суттєвими змінами щодо визначення результату від страхування та кардинальної зміни у розрахунках зобов'язань за договорами страхування та перестрахування, що залежать суттєво від суджень управлінського персоналу, Компанія не виключає можливості щодо перегляду таких суджень у зв'язку із змінами у бізнес-процесах, які продовжуються протягом 2024 року. Зміни у бізнес-процесах, що тривають, пов'язані із розробкою суттєвих внутрішніх нормативних документів, які наразі приводяться у відповідність нормативно-правовим актам Національного банку України.

5.2. Вплив застосування МСФЗ 17 відображено в наступних таблицях.

2021 рік

	баланс на 31.12.2021 за МСФЗ 4	вплив застосування МСФЗ 17	баланс на 01.01.2022 за МСФЗ 17
АКТИВИ			
Оборотні активи всього	132 855	-9 503	123 352
Гроші та їх еквіваленти	108 406	-	108 406
<i>в т.ч. депозити в банках</i>	<i>75 426</i>	<i>-</i>	<i>75 426</i>
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-
Дебіторська заборгованість всього	15 760	-4 751	11 009
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	<i>5 343</i>	<i>-5 343</i>	<i>0</i>
<i>в т.ч. непрострочена</i>	<i>4 751</i>	<i>--</i>	<i>-</i>
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість з бюджетом</i>	<i>61</i>	<i>-</i>	<i>61</i>
<i>в т.ч. з податку на прибуток</i>	<i>36</i>	<i>-</i>	<i>36</i>
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість за нарахованими доходами</i>	<i>895</i>	<i>-</i>	<i>895</i>
<i>в т.ч. заборгованість за виданими авансами</i>	<i>1 757</i>	<i>-</i>	<i>1 757</i>
<i>в т.ч. інша дебіторська заборгованість</i>	<i>7 704</i>	<i>592</i>	<i>8 296</i>
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	5 729	-5 729	0
частка перестраховиків у резерві на покриття збитків	-	-	-
Активи з перестрахування	-	3 643	3 643
Відстрочені аквізиційні витрати	2 666	-2 666	0
Запаси	294	-	294
Необоротні активи всього	119 758	-	119 758
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	26 123	-	26 123
Фінансові інвестиції:	30 727	-	30 727
Інвестиційна нерухомість	11 708	-	11 708
Основні засоби	50 365	-	50 365
Нематеріальні активи	835	-	835
інші необоротні активи	-	-	-
БАЛАНС	252 613	-9 503	243 110
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зобов'язання всього	158 221	-4 061	154 160
Резерв незароблених премій	94 182	-94 182	-
Резерв на покриття збитків	34 093	-34 093	-
Зобов'язання на залишок покриття	-	107 421	107 421

Зобов'язання за страховими вимогами, загальна сума	-	29 635	29 635
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	2 212	-	2 212
<i>в т.ч. з податку на дохід за договорами страхування</i>	2 212	-	2 212
Інші поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	7 872	-6 361	1 511
<i>в т.ч. суми, що підлягають виплаті агентам, іншим посередникам</i>	6 361	-6 361	-
Поточні зобов'язання за розрахунками з персоналом	28	-	28
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3 432	-	3 432
Зобов'язання за страховою діяльністю	6 481	-6 481	0
<i>в т.ч. зобов'язання за перестраховими преміями</i>	2 788	-2 788	0
<i>в т.ч. зобов'язання за страховими виплатами</i>	3 693	-3 693	0
Зобов'язання з перестрахування	-	-	-
Поточні забезпечення	2 690	-	2 690
Інші поточні зобов'язання	7 231	-	7 231
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-
Власний капітал всього	94 392	-5 442	88 950
Зареєстрований капітал	51 400	-	51 400
Капітал у дооцінках	33 219	-	33 219
Додатковий капітал	1	-	1
Резервний капітал	5 346	-	5 346
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-1 133	-5 442	-6 575
Інші резерви	5 554	-	5 554
Неконтрольована частка	5	-	5
БАЛАНС	252 613	-9 503	243 110

2022 рік

	баланс на 31.12.2022 за МСФЗ 4	вплив застосування МСФЗ 17	баланс на 31.12.2022 за МСФЗ 17
АКТИВИ			
Оборотні активи всього	192 556	-12 161	180 395
Гроші та їх еквіваленти	167 757	-	167 757
<i>в т.ч. депозити в банках</i>	144 526	-	144 526
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-
Дебіторська заборгованість всього	17 795	-5 447	12 348
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	5 772	-5 772	0
<i>в т.ч. непрострочена</i>	5 447	-	0

в т.ч. дебіторська заборгованість з бюджетом	118	-	118
в т.ч. з податку на прибуток	36	-	36
в т.ч. дебіторська заборгованість за нарахованими доходами	1 497	-	1 497
в т.ч. заборгованість за виданими авансами	1 639	-	1 639
в т.ч. інша дебіторська заборгованість	8 769	325	9 094
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	2 779	-2 779	0
частка перестраховиків у резерві на покриття збитків	-	-	-
Активи з перестраховування	-	-	0
Відстрочені аквізиційні витрати	3 935	-3 935	0
Запаси	290	-	290
Необоротні активи всього	127 527	-	127 527
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	31 748	-	31 748
Фінансові інвестиції:	30 705	-	30 705
Інвестиційна нерухомість	12 518	-	12 518
Основні засоби	51 736	-	51 736
Нематеріальні активи	819	-	819
інші необоротні активи	1	-	1
БАЛАНС	320 083	-12 161	307 922
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зобов'язання всього	155 549	2 768	158 317
Резерв незароблених премій	96 960	-96 960	-
Резерв на покриття збитків	33 421	-33 421	-
Зобов'язання на залишок покриття	-	106 857	106 857
Зобов'язання за страховими вимогами, загальна сума	-	34 778	34 778
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	222	-	222
в т.ч. з податку на дохід за договорами страхування	222	-	222
Інші поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	40	-	40
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	7 093	-5 467	1 626
в т.ч. суми, що підлягають виплаті агентам, іншим посередникам	5 467	-5 467	0
Поточні зобов'язання за розрахунками з персоналом	39	-	39
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3 352	-	3 352
Зобов'язання за страховою діяльністю	5 426	-5 426	0
в т.ч. зобов'язання за перестраховими преміями	4 479	-4 479	0
в т.ч. зобов'язання за страховими виплатами	947	-947	0
Зобов'язання з перестраховування	-	2 407	2 407
Поточні забезпечення	5 042	-	5 042
Інші поточні зобов'язання	3 396	-	3 396
Відстрочені податкові зобов'язання	558	-	558

Власний капітал всього	164 534	-14 929	149 605
Зареєстрований капітал	51 400	-	51 400
Капітал у дооцінках	35 760	-	35 760
Додатковий капітал	1	-	1
Резервний капітал	5 346	-	5 346
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	62 960	-14 929	48 031
Інші резерви	9 065	-	9 065
Неконтрольована частка	2	-	2
БАЛАНС	320 083	-12 161	307 922

2023 рік

	баланс на 31.12.2023 за МСФЗ 4	вплив застосування МСФЗ 17	баланс на 31.12.2023 за МСФЗ 17
АКТИВИ			
Оборотні активи всього	257 702	-40 655	217 047
Гроші та їх еквіваленти	203 083	-	203 083
<i>в т.ч. депозити в банках</i>	<i>171 693</i>	<i>-</i>	<i>171 693</i>
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-
Дебіторська заборгованість всього	22 284	-9 320	12 964
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість за страховою діяльністю</i>	<i>9 494</i>	<i>-9 494</i>	<i>0</i>
<i>в т.ч. непрострочена</i>	<i>9 320</i>	<i>-</i>	<i>0</i>
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість з бюджетом</i>	<i>56</i>	<i>-</i>	<i>56</i>
<i>в т.ч. з податку на прибуток</i>	<i>36</i>	<i>-</i>	<i>36</i>
<i>в т.ч. дебіторська заборгованість за нарахованими доходами</i>	<i>1 905</i>	<i>-</i>	<i>1 905</i>
<i>в т.ч. заборгованість за виданими авансами</i>	<i>3 441</i>	<i>-</i>	<i>3 441</i>
<i>в т.ч. інша дебіторська заборгованість</i>	<i>7 388</i>	<i>174</i>	<i>7 562</i>
Частка перестраховиків у резерві незароблених премій	3 059	-3 059	0
частка перестраховиків у резерві на покриття збитків	-	-	-
Активи з перестрашування	0	725	725
Відстрочені аквізиційні витрати	29 001	-29 001	0
Запаси	275	-	275
Необоротні активи всього	146 912	-	146 912
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	50 305	-	50 305
Фінансові інвестиції:	30 669	-	30 669
Інвестиційна нерухомість	9 425	-	9 425
Основні засоби	55 653	-	55 653
Нематеріальні активи	859	-	859
Інші необоротні активи	1	-	1
БАЛАНС	404 614	-40 655	363 959
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Зобов'язання всього	268 997	-44 381	224 616
Резерв незароблених премій	170 778	-170 778	0

Резерв на покриття збитків	48 688	-48 688	0
Зобов'язання на залишок покриття	-	138 791	138 791
Зобов'язання за страховими вимогами, загальна сума	-	48 023	48 023
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	3 157	-	3 157
в т.ч. з податку на дохід за договорами страхування	3 157	-	3 157
Інші поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом	38	-	38
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	12 372	-6 334	6 038
в т.ч. суми, що підлягають виплаті агентам, іншим посередникам	6 334	-6 334	0
Поточні зобов'язання за розрахунками з персоналом	0	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	17 717	-10	17 707
Зобов'язання за страховою діяльністю	5 385	- 5 385	0
в т.ч. зобов'язання за перестраховими преміями	2 322	-2 322	0
в т.ч. зобов'язання за страховими виплатами	3 063	-3 063	0
Зобов'язання з перестрахування	-	-	0
Поточні забезпечення	5 962	-	5 962
Інші поточні зобов'язання	4 041	-	4 041
Відстрочені податкові зобов'язання	859	-	859
Власний капітал всього	135617	3 726	139 343
Зареєстрований капітал	51 400	-	51 400
Капітал у дооцінках	40 230	-	40 230
Додатковий капітал	1	-	1
Резервний капітал	5 346	-	5 346
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	29 244	13 120	42 364
Інші резерви	9 394	-9 394	0
Неконтрольована частка	2	-	2
БАЛАНС	404 614	-40 655	363 959

6. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЄ СТАТТІ, ПОДАНІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

6.1 ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

6.1.1 Депозити в банках

тис. грн.

Валюта	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
UAH	33 905	31 505
USD	119 357	103 823
EUR	18 430	9 198
Всього	171 692	144 526

У тому числі довгострокові депозити в банках

тис. грн.

Валюта	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
UAH	7 600	-
USD	-	18 284
EUR	-	-

Нижче у таблиці подано зведену інформацію щодо депозитів в банках за кредитною якістю на основі рейтингів за національною шкалою, наданих рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг».

тис.грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
<i>Не прострочені і не знецінені</i>		
- рейтинг uaA- та вище	171 692	144 526
- рейтинг uaBBB	-	-
- рейтинг uaBB	-	-
не мають рейтинг за нац. шкалою	-	-
Всього депозитів в банках	171 692	144 526

Протягом 2023 року процентна ставка за банківськими депозитами в гривнях складала 9% - 19% річних в залежності від дати розміщення та погашення депозитів. Процентна ставка за депозитами в доларах США та ЄВРО складала 0,01% - 2,75%.

На балансі Групи обліковуються грошові кошти, розміщені на депозитному рахунку строком по 08.07.2024р. (включно) у сумі 1 600 000,00 грн., та 6 000 000,00 грн. строком по 08.07.2024р. (включно) та рахунку ескроу строком по 12.04.2024р. (включно) у сумі 9 600 000,00 грн. як забезпечення виконання зобов'язань згідно Договору про співробітництво щодо організації та провадження страхування у сфері використання ядерної енергії, укладеним між Об'єднанням «Ядерний страховий пул» та Материнською компанією.

6.1.2. Грошові кошти на поточних рахунках

тис. грн.

Валюта	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
UAH	11 210	15 896
USD	976	7 018
EUR	19 205	317
Всього	31 391	23 231

6.1.3 Грошові кошти в касі

тис. грн.

Валюта	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
UAH	0	0
Всього	0	0

6.1.4 Грошові кошти в дорозі

тис. грн.

Валюта	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
UAH	0	0
Всього	0	0

6.1.5. Звіт про рух грошових коштів

Група складає звіт про рух грошових коштів за прямим методом відповідно з вимогами МСБО 1 та МСБО 7.

Основним джерелом надходжень коштів від операційної діяльності є надходження страхових платежів від страхувальників за договорами страхування. Надходження коштів від інвестування коштів страхових резервів Група отримує від відсотків за депозитними договорами та відображає їх в розділі руху коштів від інвестиційної діяльності. Основними напрямом відтоку грошових коштів є страхові виплати (операційна діяльність).

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Надходження від страхових премій	389 205	259 293
Надходження від отриманих відсотків	10 800	4 104
Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)	194 031	129 184
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими	122 737	69 290

контрактами		
Зобов'язань з податків і зборів в т.ч.	14 281	13 083
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	8 313	9 730

6.1.6 Фінансові інвестиції

Всього фінансових інвестицій наявних для продажу, які обліковуються за справедливою вартістю, що оцінюється за біржовими котируваннями

тис. грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2023	На 31.12.2022
Всього:		99	99
	акції	99	99
Зміна справедливої вартості		-	-

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі біржових котирувань за попередній звітний період та на підставі вчинених правочинів поза фондовою біржею.

Всього фінансових інвестицій в асоційовані підприємства:

тис.грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2023	На 31.12.2022
Залишок	Всього:	30 570	30 606
	акції	10 642	10 672
	корпоративні права	19 928	19 934
Придбання	Всього:	-	-
	акції	-	-
	корпоративні права	-	-
Вибуття	Всього:	-	-
	акції	-	-
	корпоративні права	-	-
Зміна справедливої вартості	Всього:	-36	-22
	акції	-30	-15
	корпоративні права	-6	-7

Загальний розмір частки дочірньої компанії в статутному капіталі ТОВ «Фінансова компанія «БЛК» станом на 31.12.2023 року становить 34,84%. Дочірня компанія придбала частку 34,84 % в статутному капіталі ТОВ «Фінансова компанія «БЛК» в 2020 році, що є інвестицією в асоційоване підприємство і оцінюється згідно з методом участі в капіталі.

Управлінський персонал Групи не має наміру щодо продажу вказаних цінних паперів.

6.2. ОСНОВНІ ЗАСОБИ , НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

6.2.1. Основні засоби на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року складають:

тис.грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Основні засоби всього (залишкова вартість)	55 653	51 736
У тому числі нерухоме майно	51 902	48 549

У 2023 році були переоцінені основні засоби із залученням професійного оцінювача станом на 31.12.2023 року згідно Звітів про оцінку майна станом на 31.12.2023 року, наданого ПГО «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №105/22, виданий Фондом державного майна України 17.02.2022 р.(оцінювач Авершин Г.В. кваліфікаційне свідоцтво МФ №480 від 19.07.2023 р., Свідоцтво про реєстрацію в державному реєстрі №10670 від 17.09.2013 р., Свідоцтво про підвищення кваліфікації МФ №8097-ПК від 26.01.2022 р.). При здійсненні переоцінки основних засобів Група обирає варіант перерахунку як балансової вартості активу, так і відповідної суми накопиченої по ньому амортизації. Рецензування Звітів з оцінки майна, проведені ТОВ «АР КОНСАЛТ», код ЄДРПОУ 38394745, Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №315/2023, виданий Фондом державного майна України 31.05.2023 р. (оцінювач Кобилянська С.Ф. Кваліфікаційне свідоцтво №979 від 22.03.2001 р., видане Українською комерційною школою спільно з Фондом державного майна України, Посвідчення про підвищення кваліфікації оцінювача МФ №744-ПК від 21.06.2023 р., видане ТОВ «Інформаційно-консультаційний центр АСБОУ» спільно з Фондом державного майна України) підтверджено загальний висновок про достовірність оцінки майна.

У 2022 році були переоцінені основні засоби із залученням професійного оцінювача станом на 31.12.2022 року згідно Звітів про оцінку майна станом на 31.12.2022 року, наданого ПГО «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №105/22, виданий Фондом державного майна України 17.02.2022 р.). При здійсненні переоцінки основних засобів Група обирає варіант перерахунку як балансової вартості активу, так і відповідної суми накопиченої по ньому амортизації. Рецензування Звітів з оцінки майна, проведені ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ФАХІВЦІВ ОЦІНКИ» (оцінювач Платонов Б.О. Свідоцтво оцінювача №72 від 31.07.1998 р., видане Фондом державного майна України, Посвідчення про підвищення кваліфікації оцінювача МФ №2920-ПК від 14.09.2022 р., видане Фондом державного майна України) підтверджено загальний висновок про достовірність оцінки майна.

У 2023 році були переоцінені транспортні засоби із залученням професійного оцінювача станом на 31.12.2023 року згідно Звітів про оцінку станом на 31.12.2023 року, наданих оцінювачем ТОВ "Сател Груп" (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №13/22 від 14.01.2022 р.).

У 2022 році були переоцінені транспортні засоби із залученням професійного оцінювача станом на 31.12.2022 року згідно Звітів про оцінку станом на 31.12.2022 року, наданих оцінювачем ТОВ "Сател Груп" (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №13/22 від 14.01.2022 р.).

Сума дооцінки активів в результаті переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу, за винятком випадків, коли перевищення реверсує суму знецінення (уцінки) того ж активу, що виникла в результаті минулої переоцінки, яка була віднесена на витрати при розрахунку прибутку або збитку за поточний період. В такому випадку сума дооцінки в межах віднесеної на витрати суми визнаються в складі прибутку або збитку за період як дохід.

В групі Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття рахується автомобіль, який знаходився на окупованій території Херсонської області і був викрадений окупантами. Вартість автомобіля відображена в сумі ліквідаційної вартості 1 тис. грн. до закінчення процесу зняття даного транспортного засобу з реєстрації в органах МВС України.

Група орендує офісні приміщення для розміщення відокремлених підрозділів за короткостроковими договорами оренди. Облік орендованих активів ведеться на позабалансовому рахунку. Витрати з оренди відносяться до періоду їх виникнення і обліковуються на рахунках витрат.

6.2.2. Нематеріальні активи.

Нематеріальні активи на 31 грудня 2023 року та на 31 грудня 2022 року

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Нематеріальні активи	859	820

тис.грн.

6.2.3. Інвестиційна нерухомість

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості на 31 грудня 2023 р.:

тис.грн.

Інвестиційна нерухомість, місцезнаходження (рядок 1015)	характеристика	Справедлива вартість станом на 31.12.2022 р.,	Надходження за 2023 р.	Вибуття за 2023 р.	Зміна справедливої вартості (дооцінка/уцінка) за 2023 р	Справедлива вартість станом на 31.12.2023 р.
м. Київ Вишгородська 45, кв. 13-107	Жила нерухомість (59,8 кв.м.)	2 198	-	-	-445	1 753
м. Київ Вишгородська 45, кв. 13-110	Жила нерухомість (102,4 кв.м.)	4 132	-	-	-1 226	2 906
м. Київ Вишгородська 45, кв. 14-10	Жила нерухомість (83,5 кв.м.)	3 108	-	-	-715	2 393
м. Київ Вишгородська 45, кв. 14-7	Жила нерухомість (82,7 кв.м.)	3 080	-	-	-707	2 373
Всього		12 518	-	-	-3 093	9 425

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості на 31 грудня 2022 р.:

тис.грн.

Інвестиційна нерухомість, місцезнаходження (рядок 1015)	характеристика	Справедлива вартість станом на 31.12.2021 р.,	Надходження за 2022 р.	Вибуття за 2022 р.	Зміна справедливої вартості (дооцінка/уцінка) 2022 р	Справедлива вартість станом на 31.12.2022 р.
м. Київ Вишгородська 45, кв. 13-107	Жила нерухомість (59,8 кв.м.)	2 023	-	-	175	2 198
м. Київ Вишгородська 45, кв. 13-110	Жила нерухомість (102,4 кв.м.)	3 746	-	-	386	4 132
м. Київ Вишгородська 45, кв. 14-10	Жила нерухомість (83,5 кв.м.)	2 984	-	-	124	3 108
м. Київ Вишгородська 45, кв. 14-7	Жила нерухомість (82,7 кв.м.)	2 955	-	-	125	3 080
Всього		11 708	-	-	810	12 518

У 2023 році було переоцінено інвестиційну нерухомість із залученням професійного оцінювача станом на 31.12.2023 року згідно Звітів про оцінку майна станом на 31.12.2023 року, наданого ПГО «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №105/22, виданий Фондом державного майна України 17.02.2022 р.(оцінювач Авершин Г.В. кваліфікаційне свідоцтво МФ №480 від 19.07.2023 р., Свідоцтво про реєстрацію в державному реєстрі №10670 від 17.09.2013 р., Свідоцтво про підвищення кваліфікації МФ №8097-ПК від 26.01.2022 р.). За результатами тестування справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості склала 9 425 тис. грн. Рецензування Звітів з оцінки майна, проведені ТОВ «АР КОНСАЛТ», код ЄДРПОУ 38394745, Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №315/2023, виданий Фондом державного майна України 31.05.2023 р. (оцінювач Кобилянська С.Ф. Кваліфікаційне

свідоцтво №979 від 22.03.2001 р., видане Українською комерційною школою спільно з Фондом державного майна України, Посвідчення про підвищення кваліфікації оцінювача МФ №744-ПК від 21.06.2023 р., видане ТОВ «Інформаційно-консультаційний центр АСБОУ» спільно з Фондом державного майна України) підтверджено загальний висновок про достовірність оцінки майна.

Збиток, який виник в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включено до складу витрат відповідного звітного періоду.

У 2022 році інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна станом на 31.12.2022 року, наданого професійним оцінювачем ПГО «Центр економіко-правового забезпечення», що діє на підставі Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (Сертифікат суб'єкта оціночної діяльності №105/22, виданий Фондом державного майна України 17.02.2022 р.) за результатами тестування справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості склала 12 518 тис. грн. Рецензування Звітів з оцінки майна, проведені ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА Асоціація Фахівців Оцінки» (оцінювач Платонов Б.О. Свідоцтво оцінювача №72 від 31.07.1998 р., видане Фондом державного майна України, Посвідчення про підвищення кваліфікації оцінювача МФ №2920-ПК від 14.09.2022 р., видане Фондом державного майна України) підтверджено загальний висновок про достовірність оцінки майна.

Прибуток, який виник в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включено до складу прибутку відповідного звітного періоду.

Станом на звітну дату відсутні обмеження щодо можливості отримання прибутку від нерухомості, а також суттєві зобов'язання щодо реконструкції інвестиційної нерухомості.

6.3.Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах

тис.грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Базовий гарантійний внесок	5 208	5 364
Щомісячні відрахування з премій	1 666	143
Додатковий гарантійний внесок до фонду захисту потерпілих (10%/15%)	40 087	24 800
Додатковий гарантійний внесок до фонду захисту потерпілих (10%/15%)	3 344	1 441
Балансова вартість на кінець періоду	50 305	31 748

Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) було створене Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України і діє як офіційний гарант відшкодування українськими страховими компаніями-бенефіціарам у Європі шкоди, завданої третім особам, за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів. Фонд страхових гарантій гарантує виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди майну потерпілих, фонд захисту постраждалих - виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди життю і здоров'ю потерпілих.

Кошти страховиків розміщуються на депозитних рахунках у банках. На такі гарантійні депозити нараховуються відсотки, і всі вони розміщені у вітчизняних банках. Депозити у додатковому страховому фонді страхових гарантій є страховим резервом, управління яким від імені материнської компанії здійснює МТСБУ. Згідно із Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 року, внески страхових компаній до резервних фондів МТСБУ повертаються страховим компаніям після закінчення періоду, протягом якого вони можуть бути використані МТСБУ для покриття збитків у випадку невиконання зобов'язань страховиком, що видав поліс.

Зазначені гарантійні депозити будуть повернені материнській компанії, коли в обігу не буде полісів,

за якими можуть виникнути збитки.

6.4. Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість станом на 31.12.2023 року та на 31.12.2022 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	3 441	1 639
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	56	118
Дебіторська заборгованість за нарахованими доходами	1 905	1 497
Інша поточна дебіторська заборгованість	7 562	9 094

Дебіторська заборгованість за страховою діяльністю відображена з урахуванням сформованого резерву очікуваних кредитних збитків станом 31.12.2023 р – 74 тис. грн.; станом на 31.12.2022 р. - 138 тис. грн. Резерв очікуваних кредитних збитків формується щомісячно на підставі аналізу кожного дебітора станом на дату формування резерву.

6.5. Кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість станом на 31.12.2023 року та на 31.12.2022 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022р.
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	6 038	1626
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	3 195	262
В т.ч. поточна заборгованість з податку на прибуток	3 157	222
розрахунки зі страхування	0	7
Розрахунки з оплати праці	0	32
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	17 707	3 352
Інша поточні зобов'язання	4 041	3 396

6.6. Поточні забезпечення

Поточні забезпечення станом на 31.12.2023 року та на 31.12.2022р. включають в себе:

тис. грн.

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Забезпечення виплат відпусток	5 184	3 081
Забезпечення інших виплат і платежів	778	1 961
Всього	5 962	5 042

6.7. Власний капітал

6.7.1. Інформація про сформований статутний капітал

Статутний капітал станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року представлений таким чином:

	На 31.12.2023р.			На 31.12.2022р.		
	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн

ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД – ІНВЕСТ», Україна	183205	49,900039	25 649	183205	49,900039	25 649
Устименко Андрій Володимирович	367	0,099960	51	367	0,099960	51
Буряк Сергій Васильович	91786	25,00	12 850	91786	25,00	12 850
Буряк Олександр Васильович	91786	25,00	12 850	91786	25,00	12 850
Всього:	367 144	100,00	51 400	367 144	100,00	51 400

Зареєстрований і повністю сплачений статутний капітал Групи на 31.12.2023 року складає 51 400 тис. грн. і складається з 367 144 простих акцій номінальною вартістю 140 грн. за 1 акцію.

Усі акції мають рівні права голосу, права на отримання дивідендів та повернення капіталу.

У поточному періоді дивіденди не нараховувалися.

6.7.2. Резервний капітал

Група має право формувати резервний капітал згідно закону «Про акціонерні товариства» у розмірі 15%. Резервний капітал формується шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку Групи або за рахунок нерозподіленого прибутку.

	На 31.12.2023р.	На 31.12.2022р.
Резервний капітал	5 346	5 346

тис.грн.

6.7.3. Нерозподілений прибуток

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.	На 01.01.2022 р.	На 31.12.2021 р.
Загальна сума нерозподіленого прибутку	42 364	48 031	-6 575	-1 133
Чистий прибуток (збиток) за період	-14 870	57 492	Вплив переходу на МСФЗ 17 становить -5 442 тис.грн.	

тис.грн.

6.7.4. Капітал в дооцінках

	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Переоцінка основних засобів у вигляді нерухомого майна	40 230	35 760

тис.грн.

6.7.5. Інші резерви

МСФЗ 17 не передбачає створення інших страхових резервів. Нормативно-правові акти, які передбачали створення резерву катастроф та резерву коливання капіталу втратили чинність 31.12.2023. Тому створені раніше резерви за рахунок прибутку станом на 31.12.2023 віднесено до нерозподіленого прибутку.

	На 31.12.2023	На 31.12.2023
Інші резерви	0	9 065

6.7.6. Всього власного капіталу

	МСФЗ 4		МСФЗ 17	
	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.	На 31.12.2023 р.	На 31.12.2022 р.
Зареєстрований капітал	51 400	51 400	51 400	51 400
Капітал у дооцінках	40 230	35 760	40 230	35 760
Додатковий капітал	1	1	1	1
Резервний капітал	5 346	5 346	5 346	5 346
Загальна сума нерозподіленого прибутку	29 244	62 960	42 364	48 031

тис.грн.

Інші резерви	9 394	9 065	0	9 065
Неконтрольована частка	2	2	2	2
Всього власного капіталу	135 617	164 534	139 343	149 605

6.8. Валова сума отриманих доходів від страхової діяльності

Валова сума отриманих доходів за 2023 та за 2022 рр. представлена таким чином:

	За 2023 р.	За 2022 р.
Доходи за договорами страхування	308 225	237 804
Інші доходи, пов'язані з операційною діяльністю	21 249	43 367
Всього:	329 474	281 171

тис.грн.

6.9. Результати інвестиційної діяльності

	За 2023 р.	За 2022 р.
Доходи від інвестування коштів страхових резервів отримувалися як процентні доходи від розміщення коштів на депозитних рахунках	11 205	4 650
Результат діяльності за інвестиціями, що обліковуються за методом участі в капіталі	-31	-15
Всього результат від інвестиційної діяльності	11 174	4 635

тис.грн.

6.10. Витрати на страхові послуги за договорами страхування

За 2023 та за 2022 рр. склали:

	За 2023 р.	За 2022 р.
Страхові відшкодування	124 053	63 967
Амортизовані аквізиційні витрати	44 746	41 380
Витрати з врегулювання збитків звітного періоду	4 611	1 791
Витрати, що відносяться до собівартості страхування	117 285	71 284
Податок на дохід від страхових премій	11 235	7 737
Всього витрати на страхові послуги за договорами страхування	301 930	186 159

тис.грн.

6.11. Інші витрати операційної діяльності

За 2023 та за 2022 рр. склали:

	За 2023 р.	За 2022 р.
Інші витрати на збут послуг	954	0
Інші витрати на врегулювання подій минулого періоду	560	96
Адміністративні витрати	10 959	7 240
Відрахування в Централізовані страхові резервні фонди	14	9
Інші операційні витрати	16 259	10 978
Інші витрати	462	827
Всього Інші витрати операційної діяльності	29 208	19 150

тис. грн.

6.12. Випущені договори страхування, що є зобов'язаннями

тис. грн.

	на 31.12.2023	на 31.12.2022
Всього:	186 814	141 635
у тому числі:		
Зобов'язання за страховими вимогами	48 023	34 778
Зобов'язання на залишок покриття	138 791	106 857

6.13. Утримувані договори перестрахування

6.13.1. Утримувані договори перестрахування, що є активами:

	на 31.12.2023	на 31.12.2022
Всього:	725	0

6.13.2. Утримувані договори перестрахування, що є зобов'язаннями:

	на 31.12.2023	на 31.12.2022
Всього:	0	2407

6.14. Витрати з податку на прибуток

Річну Декларацію з податку на прибуток було складено на підставі фінансової звітності, складеної за МСФЗ 4, яка була надана регуляторному органу – НБУ. Форма і склад статей фінансової звітності визначаються Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за №336/22868. На дату складання цієї звітності Міністерством фінансів України змін до НП(С)БО 1 не вносилося. Також не внесені зміни до ПКУ, що регулює порядок оподаткування страховиків. Передбачити наслідки наразі неможливо.

У звіті про прибуток і збиток та інший сукупний дохід витрати на сплату податку на отримані страхові премії віднесено до витрат за договорами страхування. У разі появи додаткових роз'яснень від контролюючих органів ми не виключаємо можливість перерахунку та подання уточнюючої Декларації.

7. РОЗКРИТТЯ ІНШОЇ ІНФОРМАЦІЇ

7.1. Пов'язані сторони

Власниками істотної участі (у тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою) є:

- Публічне акціонерне товариство «Закритий не диверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Каскад-Інвест» (код за ЄДРПОУ 35676886, місцезнаходження: 01032, місто Київ, вул. Саксаганського, буд. 115-А), яке володіє 49,900039% акцій у статутному капіталі СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС»;

- Хомутиннік Віталій Юрійович – кінцевий бенефіціар (опосередковано через - Публічне акціонерне товариство «Закритий не диверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Каскад-Інвест»), суттєва істотна участь складає 49,900039% акцій у статутному капіталі СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС»;

- Буряк Сергій Васильович (Україна, ПІН 2419714992, місцезнаходження: вул. Телевізійна, буд. 4, кв. 28, м. Дніпро, 49005, Україна), який володіє 25,00% у статутному капіталі СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС»;

- Буряк Олександр Васильович (Україна, ПІН 2571010133, місцезнаходження: вул. Телевізійна, буд. 4, кв. 28, м. Дніпро, 49005, Україна), який володіє 25,00% у статутному капіталі СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС»;

СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» володіє 99,99 % акцій у статутному капіталі АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ».

Найменування (для юридичних осіб), прізвище, ім'я та по батькові (для фізичних осіб)	Розмір часток (паїв, акцій), якими володіє, управляє чи користується суб'єкт господарювання або стосовно якого інший суб'єкт господарювання володіє, управляє чи користується		
	%		Назва суб'єкта господарювання
1	2		3
	2023 р.	2022 р.	
ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»	49,900039 %	49,900039 %	СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
Буряк Сергій Васильович	25,00%	25,00%	СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
Буряк Олександр Васильович	25,00%	25,00%	СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»
СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС»	99,99 %	99,99 %	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»
Хомутиннік Віталій Юрійович	98,0878%	98,0878%	ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»
СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» (суттєвий вплив через АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»)	34,84%	34,84%	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «БЛК»
СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» (суттєвий вплив як власника істотної участі)	24,454329%	24,454329%	Публічне акціонерне товариство «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «БРОКБІЗНЕС»

З 01.01.2023 року по 28.03.2023 року Наглядова рада СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС» діяла в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Череп Наталія Василівна;

Член Наглядової ради – Андрійченко Олександр Леонідович;

Член Наглядової ради – Крутогогов Артем Сергійович;

Член Наглядової ради – Тоцька Світлана Сергіївна.

29.03.2023 року припинено повноваження Члена Наглядової ради Андрійченко Олександра Леонідовича і набуто повноваження Члена Наглядової ради Соломіною Ніною Юріївною.

З 29.03.2023 року по 21.06.2023 року Наглядова рада СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС» діяла в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Череп Наталія Василівна;

Член Наглядової ради – Соломіна Ніна Юріївна;

Член Наглядової ради – Крутогогов Артем Сергійович;

Член Наглядової ради – Тоцька Світлана Сергіївна.

22.06.2023 року припинено повноваження Члена Наглядової ради Соломіної Ніни Юріївни і набуто повноваження Члена Наглядової ради Андрійченко Олександра Леонідовича.

З 22.06.2023 року по 31.12.2023 року Наглядова рада СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС» діяла в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Череп Наталія Василівна;

Член Наглядової ради – Андрійченко Олександр Леонідович;

Член Наглядової ради – Крутогогов Артем Сергійович;

Член Наглядової ради – Тоцька Світлана Сергіївна.

З 01.01.2022 року по 29.09.2022 року Наглядова Рада СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «ББС ІНШУРАНС» діяла в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Череп Наталія Василівна;
Член Наглядової ради – Круторогов Артем Сергійович;
Член Наглядової ради – Тоцька Світлана Сергіївна;
Член Наглядової ради – Шахновський Анатолій Євгенович.

30.09.2022 р. відбулись зміни в складі Наглядової ради.

З 30.09.2022 року по 31.12.2022 року Наглядова рада Компанії діє в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Череп Наталія Василівна;
Член Наглядової ради – Андрійченко Олександр Леонідович;
Член Наглядової ради – Круторогов Артем Сергійович;
Член Наглядової ради – Тоцька Світлана Сергіївна.

Протягом 2023 року Правління (виконавчий орган) складався з наступних осіб:

Голова Правління – Красноручський Петро Володимирович;
Член Правління - Боровик Лариса Миколаївна;
Член Правління – Окара Іван Валерійович;
Член Правління - Танцюра Олег Володимирович.

Протягом 2022 року Правління (виконавчий орган) складався з наступних осіб:

Голова Правління – Красноручський Петро Володимирович;
Член Правління - Боровик Лариса Миколаївна;
Член Правління – Окара Іван Валерійович;
Член Правління - Танцюра Олег Володимирович.

Залишки за операціями з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2023 року

тис. грн.

Найменування статті	Асоційовані особи	Дочірнє підприємство	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
Необоротні активи	-	-	-	-
Запаси	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість	-	-	-	-
Фінансові інвестиції	30 570	22 944	-	-
Зобов'язання	-	-	-	-

Залишки за операціями з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2022 року

тис. грн.

Найменування статті	Асоційовані особи	Дочірнє підприємство	Провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
Необоротні активи	-	-	-	-
Запаси	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість	-	-	-	-
Фінансові інвестиції	30 606	22 954	-	-
Зобов'язання	-	-	-	-

Операції зі пов'язаними особами, що здійснювались протягом 2023 року

тис. грн.

Найменування статті	Асоційовані особи	Дочірнє підприємство	Члени Наглядової ради та провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
Доходи від продажу	0	1	20	146
Інші операційні доходи	0	0	0	0
Витрати на збут	0	0	0	0
інші операційні витрати	0	60	0	5 429
Виплати провідному управлінському персоналу	0	0	2 607	0

Інший операційний дохід дочірнього підприємства є отриманою оплатою за надане в оренду дочірньому підприємству офісне приміщення, інші операційні витрати дочірньому підприємству – сума наданої за звітний період 2023 рік безповоротної фінансової допомоги.

До виплат провідному управлінському персоналу відноситься сплачена протягом звітного періоду заробітна плата, дохід від продажу провідному управлінському персоналу та членам Наглядової ради становить оплата за придбаними договорами страхування, іншими операційними витрати є страхові виплати за придбаними членами Наглядової ради та провідним управлінським персоналом договорами страхування.

Доходами від продажу іншим пов'язаним особам є доходи від продажу договорів страхування протягом звітного періоду, іншими операційними витратами є виплата комісійної винагороди за агентськими договорами з пов'язаними особами, виплати за інформаційно-консультаційні послуги за договорами цивільно-правового характеру.

Операції зі пов'язаними особами, що здійснювались протягом 2022 року

тис. грн.

Найменування статті	Асоційовані особи	Дочірнє підприємство	Члени Наглядової ради та провідний управлінський персонал	Інші пов'язані особи
Доходи від продажу	0	0	29	96
Інші операційні доходи	0	1	0	0
Витрати на збут	0	0	0	0
інші операційні витрати	0	75	0	4 057
Виплати провідному управлінському персоналу	0	0	1 420	0

Інший операційний дохід дочірнього підприємства є отриманою оплатою за надане в оренду дочірньому підприємству офісне приміщення, інші операційні витрати дочірньому підприємству – сума наданої за звітний період 2022 рік безповоротної фінансової допомоги.

До виплат провідному управлінському персоналу відноситься сплачена протягом звітного періоду заробітна плата, дохід від продажу провідному управлінському персоналу та членам Наглядової ради становить оплата за придбаними договорами страхування, іншими операційними витрати є страхові виплати за придбаними членами Наглядової ради та провідним управлінським персоналом договорами страхування.

Доходами від продажу іншим пов'язаним особам є доходи від продажу договорів страхування

протягом звітного періоду, іншими операційними витратами є виплата комісійної винагороди за агентськими договорами з пов'язаними особами, виплати за інформаційно-консультаційні послуги за договорами цивільно-правового характеру.

Колегіальним виконавчим органом АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ», який здійснює управління поточною діяльністю, є Правління.

Кількісний склад Правління Компанії протягом 2023 року представлений одноособово Головою Правління.

Кількісний склад Правління Компанії протягом 2022 року представлений одноособово Головою Правління.

Протягом 2023 року Наглядова Рада АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» працювала в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Окара Іван Валерійович;

Член Наглядової ради – Чепіль Олександр Володимирович.

Протягом 2022 року Наглядова Рада АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» працювала в наступному складі:

Голова Наглядової ради – Окара Іван Валерійович;

Член Наглядової ради – Чепіль Олександр Володимирович.

7.2. Потенційні зобов'язання

Податкова система

В даний час в Україні діє ряд законів і нормативних актів щодо різних податків і зборів, які утримуються як державними, так і місцевими органами влади. Закони, які регулюють нарахування і виплату податків і зборів, часто змінюються, їх положення не завжди до кінця відпрацьовані. Також немає достатньої кількості судових прецедентів за рішенням таких проблем. Часто існують різні точки зору щодо тлумачення правових норм різними органами, що породжує загальну невизначеність і створює приводи для конфліктних ситуацій. Перераховані чинники визначають наявність в Україні податкових ризиків значно більших, ніж ті, які існують в країнах з розвиненішою податковою системою.

Група періодично переглядає ризик виникнення додаткових зобов'язань по податках і відображає їх в своїй звітності по методу нарахування.

У зв'язку із застосуванням з 01.01.2023 року МСФЗ 17, до ПКУ не внесено змін щодо оподаткування страховиків. При ретроспективному перерахуванні показників, пов'язаних безпосередньо з договорами страхування та перестрахування, підхід до формування фінансової звітності за МСФЗ 17 суттєво впливає на результати звіту про фінансовий стан, звіту про прибутки та збитки, звіту про зміни у власному капіталі.

Річну Декларацію з податку на прибуток було складено на підставі фінансової звітності, складеної за МСФЗ 4, яка була надана регуляторному органу – НБУ. Неузгодженість державних органів можуть мати непередбачувані наслідки щодо податкових зобов'язань Групи за 2023 рік.

Юридичні зобов'язання

В ході звичайної діяльності Група має справу з судовими позовами і претензіями. Керівництво Групи вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями, які можуть бути наслідком позовів і претензій, у разі виникнення, не матиме істотного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій, але прийнято рішення про формування резерву під забезпечення інших виплат і платежів. На звітну дату Група є учасником 25 судових справ щодо виконання зобов'язань за договорами страхування. Загальна сума претензій за позовами складає 7 780 тис. грн.

Станом на 31.12.2023 р. під Забезпечення інших виплат і платежів сформовано резерв у 778 тис. грн.

7.3. Справедлива вартість

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у

фінансовій звітності, класифікуються в рамках описаної нижче ієрархії джерел справедливої вартості на підставі вихідних даних самого нижнього рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому.

- Рівень 1 - Ринкові котирування цін на активному ринку ідентичних активів або зобов'язань (без будь-яких коригувань).
- Рівень 2 - Моделі оцінки, в яких суттєві для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найбільш низького рівня Ієрархії, є прямо або опосередковано спостережуваними на ринку.
- Рівень 3 - Моделі оцінки, в яких суттєві для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найбільш низького рівня ієрархії, не є спостережуваними на ринку.

Аналіз активів і зобов'язань за справедливою вартістю, за рівнями її оцінки за 2023 рік

У тисячах гривень	Справедлива вартість за різними моделями оцінки			Усього справедлива вартість	Усього балансова вартість
	Рівень I	Рівень II	Рівень III		
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Залишок коштів у централізованих страхових резервах фондах	-	50 305	-	50 305	50 305
Основні засоби	-	55 653	-	55 653	55 653
Нематеріальні активи	-	859	-	859	859
Інвестиційна нерухомість	-	9 425	-	9 425	9 425
Інші фінансові інвестиції	-	99	-	99	99

Аналіз активів і зобов'язань за справедливою вартістю, за рівнями її оцінки за 2022 рік

У тисячах гривень	Справедлива вартість за різними моделями оцінки			Усього справедлива вартість	Усього балансова вартість
	Рівень I	Рівень II	Рівень III		
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Залишок коштів у централізованих страхових резервах фондах	-	31 748	-	31 748	31 748
Основні засоби	-	51 736	-	51 736	51 736
Нематеріальні активи	-	820	-	820	820
Інвестиційна нерухомість	-	12 518	-	12 518	12 518
Інші фінансові інвестиції	-	99	-	99	99

7.4. Управління капіталом

Материнська компанія - СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» є страховиком згідно Закону України «Про страхування», на яку поширюються законодавчі вимоги як до статутного капіталу, так і до власного капіталу. Страховики, що здійснюють діяльність з ризикового страхування повинні мати сплачений статутний капітал у сумі не менше 1 000 000 євро (на дату реєстрації фінансової установи). Крім того, чисті активи страховика, що здійснює ОСЦПВВНТЗ, повинні на будь-яку дату після отримання ліцензії мати перевищення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності не менш ніж на 25%, але не менше 1 000 000 євро за офіційним валютним курсом на дату розрахунку зазначених показників. Це є вимогою Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» та поширюється на страховиків, що мають ліцензію на здійснення цього виду обов'язкового страхування.

На будь-яку дату фактичний запас платоспроможності повинен перевищувати нормативний (розрахунковий) запас платоспроможності. Компанія ці вимоги виконує.

СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» дотримує норми ст. 30 Закону України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР «Про страхування» щодо:

а) сплаченого статутного капіталу;
б) формування страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат;
в) дотримання перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним;
Станом на звітну дату 31.12.2023 р. фактичний запас платоспроможності (нетто-активи страховика) складає 134 757 тис. грн., нормативний запас платоспроможності складає – 67 593 тис. грн. Перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним складає – 67 164 тис. грн. Відповідно до обсягів страхової діяльності компанії СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» підтримує належний рівень фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) на кожну дату.

Станом на 31.12.2023 року СТРАХОВА КОМПАНІЯ «ББС ІНШУРАНС» дотримується вимог Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика (надалі – Положення), затвердженого Розпорядженням Нацкомфінпослуг №850 від 07.06.2018 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.07.2018 р. за №782/32234 та змінами від 08.08.2019р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.10.2019 р. за №1131/34102.

Розрахунок показників платоспроможності станом на 31.12.2023 року було здійснено на підставі фінансової звітності за 2023 рік, що була надана Компанією до Національного банку України у складі Звітних даних (даних звітності) страховика за 2023 рік.

Основною метою дочірньої компанії - АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ» відносно управління капіталом є дотримання вимог законодавства України відносно рівня достатності капіталу, а також забезпечення фінансової стабільності Товариства і здатності продовжити здійснення фінансово-господарської діяльності. Керівництво дочірньої компанії вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, показаного в балансі. Станом на кінець кожного звітного періоду Товариство аналізує наявну суму власного капіталу і може її коригувати шляхом розподілу частки прибутку між учасниками, повернення капіталу учасникам.

7.4. Цілі та політика управління ризиками

Система управління ризиками - система заходів з забезпечення безпеки та стійкості страхових операцій. Система управління ризиками забезпечує реалізацію цілей та задач Групи для досягнення необхідного рівня рентабельності в довгостроковій перспективі, сприяє дотриманню законів та регуляторних норм, а також зниженню ймовірності втрат та непередбачуваних збитків.

Управління ризиками – процес виявлення (ідентифікації) ризиків, проведення їх оцінки, здійснення моніторингу та контролю ризикових позицій бізнесу, а також врахування взаємозв'язків між різними категоріями та видами ризиків.

В материнській компанії затверджена рішенням наглядової ради від 07.12.2021р. «Стратегія управління ризиками». Відповідальним працівником Групи, що виконує функцію оцінки ризиків, відповідно до Наказу №НІ-12/1 від 28.01.2020 р. призначено Заступника Голови Правління з питань методології, андерайтингу та перестрахування Боровик Ларису Миколаївну.

Політика управління ризиками професійної діяльності Групи заснована на принципах, основними з яких є:

- управління ризиками є частиною процесу прийняття рішень, процес управління ризиками допомагає особам, які приймають рішення, зробити усвідомлений вибір, визначити пріоритети і вибрати найбільш відповідні заходи;
- ризик менеджмент є невід'ємною частиною бізнес-процесів Групи, управління ризиками інтегрується з структурою управління та є частиною бізнес-процесів, як на оперативному та і на стратегічному рівні;
- управління ризиками є систематичним та структурованим, процедури управління ризиками повинні бути сформовані та узгоджені для забезпечити ефективність і достовірність результатів;
- до складу портфеля ризиків включені тільки ті з них, які піддаються нейтралізації в процесі управління, незалежно від їхньої об'єктивної чи суб'єктивної природи;

- зниження небажаних наслідків чи/або ймовірності настання в першу чергу здійснюється по відношенню до тих ризиків, реалізація яких відбувається з найбільшою ймовірністю і призводить до найбільших втрат для Групи;
- встановлена адресна відповідальність за управління кожним ризиком, процедури ризик-менеджменту вбудовані в бізнес-процеси і документообіг кожного функціонального підрозділу та прив'язані до місць (бізнес-процесами), де ризики виникають.

Основними цілями, досягнення яких забезпечує система управління ризиками є:

- виконання вимог законодавства України та нормативних актів, що регулюють страхову діяльність;
- визначення в документах та дотримання встановлених процедур та повноважень при прийнятті будь-яких рішень, що зачіпають інтереси компанії, її власників та клієнтів;
- обґрунтування стратегічних та інвестиційних рішень з точки зору вигід та ризиків;
- адекватне відображення операцій в бухгалтерському обліку;
- оперативне та належне складання звітності, що дозволяє отримувати інформацію про діяльність Групи.

В системі управління ризиками ми виділяємо наступні види ризиків:

- андеррайтингові ризики;
- ринкові ризики;
- ризик дефолту контрагента;
- операційні ризики;

Андеррайтинг – один з ключових бізнес-процесів страхової діяльності, тому значна увага в системі управління ризиками приділяється саме моніторингу та контролю андеррайтингових ризиків. Група встановлює страхові тарифи на рівні, що забезпечує перевищення суми отриманих премій та отриманого інвестиційного доходу над загальною сумою збитків, витрат на врегулювання цих збитків, витрат на асистанс та управлінських витрат. В Групі проводиться щоквартальний андеррайтинговий аналіз портфелів за видами страхування, що мають значну частку в загальному портфелі компанії. На підставі результатів аналізу приймаються управлінські рішення щодо коригування тарифних політик та умов договорів страхування.

Група регулярно проводить стрес-тестування щодо ключових ризиків, які можуть мати значний вплив на діяльність Групи. За результатами стрес-тестування за 2023 рік найбільш значним ризиком для Групи є коливання курсу іноземних валют. При зниженні обмінного курсу гривні відносно іноземних валют на 25%, нетто-активи Групи зменшуються на 29%. Але настання такої події має низьку ймовірність, тому даний вплив не вважаємо суттєвим. Інші стресові події мають менш значний вплив на запас платоспроможності Товариства.

Стрес-тестування проводилось відносно впливу на діяльність Групи наступних ризиків:

майнового ризику, який пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість. Аналіз впливу даного ризику проводився на предмет зниження ринкових цін на нерухомість на 25%. Зниження ринкових цін на нерухомість на 25% спричиняє зменшення величини нетто-активів на 9,0%.

ризик недостатності резервів (збитків) - ризик неадекватності страхових резервів збитків майбутнім зобов'язанням. Аналіз впливу даного ризику проводився на предмет збільшення загальної суми виплат за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страхування на 30% та збільшення загальної суми виплат за медичним страхуванням (безперервним страхуванням здоров'я) на 40%. Збільшення загальної суми виплат за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страхування на 30% спричиняє зменшення величини нетто-активів на 15%, збільшення загальної суми виплат за медичним страхуванням (безперервним страхуванням здоров'я) на 40% спричиняє зменшення величини нетто-активів на 2%.

Вплив даних ризиків не є суттєвим для діяльності Групи та не створює передумов невиконання Групою нормативів, передбачених діючими нормами законодавства України для ведення страхової діяльності.

Для зменшення впливу ризиків в Групі здійснюються наступні заходи:

- періодичний моніторинг впливу стресових подій на запас платоспроможності Страховика;
- аналіз результатів моніторингу;
- розробка рекомендацій щодо диверсифікації активів;
- забезпечення збалансованості страхового портфеля страховика, постійний моніторинг збитковості найбільш ризикових видів страхування.

Група застосовує посилений моніторинг стану запасу платоспроможності, рівня страхових резервів, ліквідності та достатності капіталу.

Маркетингові стратегії Групи базуються на використанні ризик-орієнтованого підходу, використанні власної статистичної бази, розробки та обґрунтування запуску нових страхових продуктів враховуючи потреби ринку.

Група, з метою забезпечення статутної діяльності, покриття можливих збитків, створює резервний капітал та інші фонди. Спеціальні фонди утворюються в разі необхідності за рішенням Загальних зборів Групи. Положення про порядок утворення і використання цих фондів затверджується Наглядовою Радою Групи у відповідності до чинного законодавства України.

Управління ризиками в Групі здійснюється в розрізі фінансових ризиків, операційних ризиків та юридичних ризиків. Фінансові ризики включають в себе ринкові ризики і ризик ліквідності. Основними завданнями управління фінансовими ризиками контроль за тим, щоб схильність до ризиків залишалась в цих межах. Управління операційними та юридичними ризиками має забезпечувати належне дотримання внутрішніх політик та процедур з метою мінімізації операційних та юридичних ризиків.

Ризик ліквідності визначається як ризик того, що особа може стикнутися з труднощами при виконанні своїх фінансових зобов'язань. Управління ризиком ліквідності забезпечується затвердженою політикою з розміщення активів, та дотриманням відповідних нормативів. Активи компанії, відповідно до вимог регулятора, розміщуються переважно в банківських установах «інвестиційного» рівня та у високоліквідних цінних паперах. Дотриманість нормативів ліквідності контролюється за допомогою розміщення спеціалізованої звітності.

Операційні ризики мінімізуються шляхом стандартизації бізнес-процесів, та відповідного контролю за їх виконанням на кожному етапі.

Управління юридичним ризиком здійснюється за допомогою відповідного юридичного департаменту, до функцій якого належить контроль за наявністю таких ризиків та їх врегулювання.

Крім того, складовою частиною системи управління ризиками є процес андеррайтингу (аналізу та оцінки ризиків, що приймаються на страхування), здійснюється відповідно до Регламенту процесу андеррайтингу від 11.08.2020 код С5 РП, затвердженого Головою правління материнської компанії, та процес перестрахування, який здійснюється відповідно до Регламенту процесу перестрахування від 11.08.2020 код С6 РП, затвердженого Головою правління.

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне вторгнення на територію України. У зв'язку з цим наразі є суттєва невизначеність щодо подальшого стану економіки України. Враховуючи непередбачуваність та швидкий розвиток воєнних дій, важко оцінити загальний вплив на економіку. Наразі Уряд України визначив оборонну галузь та забезпечення соціальних виплат пріоритетними напрямками, при цьому не допускаючи дефолту зобов'язань по зовнішньому боргу. Бізнес продовжує працювати, наскільки це можливо за умов війни, та сплачувати податки, відповідно забезпечуючи необхідний для фінансової системи обіг грошових коштів. В таких умовах Група продовжує вести операційну діяльність. Остаточний результат зазначених обставин та їх поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Групи.

У зв'язку з набуттям чинності нових законодавчих та нормативно-правових актів з 01.01.2024 року Керівництво Групи розробляє нові внутрішні нормативні документи щодо оцінки ризиків, які набудуть чинності у 2024 році.

7.5. Події після звітної дати

Після звітної дати материнська компанія продала 4 об'єкти інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю.

Суттєві події, які виникли з дати консолідованої фінансової звітності (31.12.2023 р.) до дати затвердження консолідованої фінансової звітності керівництвом (21.05.2024 р.), які слід відобразити у консолідованій проміжній фінансовій звітності, відсутні.

Голова Правління

Красноручький П.В.

Головний бухгалтер

Слободяник В.М.

